

A Locher-Based Analysis of Advice Strategies in Conflictual Marital Communication: A Case Study of Three Plays by Akbar Radi

Hossein Rahmani¹

¹ Assistant Professor, Department of Linguistics, Faculty of Humanities and Foreign Languages, Payame Noor University, Tehran, Iran. E-mail: hosein_rahmani@pnu.ac.ir

Article Info

Article type:

Research article

Article history:

Received: 27 Feb. 2026

Received in revised form:
22 May 2026

Accepted: 02 July 2026

Published online:

Keywords:

Advice,
Face,
Discourse Analysis,
Akbar Radi,
Marital Relationships,
Communication Strategies,
Iranian Drama

ABSTRACT

This study investigates advice-giving strategies in three crisis-laden plays by Akbar Radi, depicting deteriorating marriages leading to separation or death. Using Locher's (2006) framework of seven strategies (bonding, reinforcing, criticizing, sympathizing, hedging, complimenting, and humor), the analysis of 102 advice instances reveals a striking deviation from non-crisis contexts. Only three strategies appear: criticizing (47 cases), reinforcing (44 cases), and bonding (11 cases). Strategies requiring positive emotional capital—sympathy, hedging, compliments, and humor—are entirely absent. Women (79.5%) are significantly more active advice-givers than men (20.5%), reflecting disproportionate emotional responsibility rather than linguistic dominance. The findings challenge universal applicability of Locher's model, introducing the concept of relational emotional capital (positive/negative) as a contextual variable determining strategy availability. The study proposes a three-stage model of advisory communication decay, identifying a point of no return where criticism-to-bonding ratio exceeds 5:1, beyond which advice accelerates relational collapse rather than resolving problems.

Cite this article: Rahmani, H. (2026). "A Locher-Based Analysis of Advice Strategies in Conflictual Marital Communication: A Case Study of Three Plays by Akbar Radi". *Journal of Linguistic Studies: Theory and Practice*, Year (Vol.), ...-.....

© The Author(s).

Publisher: University of Kurdistan.

DOI: [10.22034/jls.2026.145598.1357](https://doi.org/10.22034/jls.2026.145598.1357)

Introduction

Advice is a common speech act where the giver believes the recommended action benefits the receiver. However, advice inherently threatens both positive and negative face (Brown and Levinson, 1987), as it implies the receiver's incompetence and restricts their autonomy. While extensive research exists on advice in medical, educational, and online contexts, no study has examined advice in fictional dramatic literature, particularly in the unique, high-stakes context of failing marital relationships on the verge of collapse. This study analyzes three plays by Akbar Radi (*The Blue Orifice*, *Savior in the Damp Morning*, *Hamlet with Season Salad*), where marital relationships deteriorate into separation or death. Using Locher's (2006) seven-strategy model, this research asks: (1) Which face dimension (positive/negative) is more threatened? (2) What are the most frequent advice strategies used by spouses? (3) Are there significant gender differences in strategy use? The study's innovations include formulating a model of advisory communication decay and introducing relational emotional capital as a determining contextual variable.

A brief note of previous works

Existing advice literature falls into several categories. First, healthcare/medical advice (Heritage and Sefi, 1992; Sarangi and Clarke, 2002; Leppänen, 1998) shows recipients often resist or reject expert advice. Second, radio/TV call-in advice (Hudson, 1990; Hutchby, 1995) reveals indirect, conditional structures. Third, online advice (DeCapua and Huber, 1995; Locher, 2006; Morrow, 2012; Kang et al., 2025) demonstrates that hedging is dominant, unsolicited advice provokes resistance, and gender patterns exist (women seek and give more advice on relational topics). Fourth, cross-cultural studies (Hinkel, 1997; Goldsmith and MacGeorge, 2000; Hosni, 2020; Lounis et al., 2025) show that advice is face-threatening in Western individualistic cultures but seen as solidarity-building in collectivist cultures (Arab, Russian and Japanese). However, no research has examined advice in dramatic literary works or in the specific context of failing intimate relationships, leaving a clear gap this study addresses.

Theoretical Framework

The theoretical framework is based on Locher's (2006) taxonomy of advice strategies, which identifies seven types: (1) Bonding (relationship-building, e.g., "Let me help you"), (2) Reinforcing (face-threatening intensifiers, e.g., "You must...", "It is necessary"), (3) Criticizing (face-threatening negative evaluation), (4) Sympathizing (expressing understanding of feelings), (5) Hedging (softening devices like "maybe," "perhaps," "I think"), (6) Complimenting (praising the recipient), and (7) Humor (further divided into bonding, mitigating, and critical humor). Locher views advice as relational work where strategy choice reflects face management. This framework was selected because it offers a comprehensive, empirically tested categorization specifically designed for analyzing advice discourse across contexts, unlike simpler speech act taxonomies. The study also

draws on Brown and Levinson's (1987) politeness theory to analyze face threats (positive face: desire to be liked/appreciated; negative face: desire for freedom from imposition).

Method

Data were extracted from three Persian-language plays by Akbar Radi (2006, 2008, 2017). The selection criteria were: (a) plays depicting marital relationships in crisis, (b) dialogues ending in separation or death, and (c) containing explicit advice sequences between spouses. Using purposive sampling, all conversational turns where one spouse explicitly or implicitly recommended a course of action to the other were identified. Following Locher's (2006) coding scheme, each advice instance was independently coded by two trained coders (inter-coder reliability: 92%). A total of 102 advice instances were analyzed (118 individual strategies, including 20 hybrid strategies combining two types). Frequency distributions were calculated for each strategy by play and by gender. Qualitative discourse analysis complemented quantitative findings to interpret contextual meaning. The methodology is descriptive-analytical, comparative by gender, and grounded in discourse-analytic traditions.

Discussion

Quantitative findings show that only three of Locher's seven strategies appear: Criticizing (47 cases, 46.1%), Reinforcing (44 cases, 43.1%), and Bonding (11 cases, 10.8%). Sympathy, hedging, compliments, and humor are entirely absent (0%). Women produce 81 (79.5%) of all advice versus men's 21 (20.5%). Criticizing threatens positive face (blaming, shaming, questioning competence) more than reinforcing threatens negative face (orders, commands), indicating that in crisis contexts, establishing moral superiority outweighs restricting the other's freedom. The absence of hedging and sympathy directly contradicts Locher's (2006) and Morrow's (2012) findings, demonstrating that context overrides universal preferences.

The study proposes a new theoretical construct: Relational Emotional Capital, the accumulated history of trust, successful cooperation, and belief in the other's capacity for positive change. In high positive capital, all seven strategies are available. In zero or negative capital (as in these plays), strategy range collapses drastically. The data reveal a three-stage Model of Advisory Communication Decay: Stage 1 (Bonding attempts, e.g., "Let me flourish, dear"), Stage 2 (Intensified destruction: criticizing and reinforcing dominate), and Stage 3 (Point of no return: when criticism-to-bonding ratio exceeds 5:1). Beyond this point, no advice, however polite, is accepted; advice transforms from problem-solving to accelerating collapse (evident in Shaygan's suicide, Damagh's execution, Pileh-Agha's abandonment). The four absent strategies (sympathy, hedging, compliments, humor) require positive capital: in negative capital, sympathy becomes pity/condescension, hedging appears hypocritical/cowardly, compliments seem manipulative, and humor degenerates into sarcasm and hostility. This contradicts Burton (2004), showing intimacy alone is insufficient without positive capital.

Regarding gender, women's higher advice frequency does not indicate power or verbosity but reflects disproportionate emotional responsibility imposed by traditional patriarchal structures. Women in all three plays bear the burden of managing the relationship and attempting repair, while men withdraw or resist. This aligns with Kang et al. (2025) on women's online advice-seeking but extends it by linking frequency to structural inequality. Qualitatively, no gender difference exists in strategy types used—crisis erases stylistic gender differences, pushing both sexes toward destructive strategies.

Conclusion

In crisis-ridden marriages, advice loses its cooperative function and becomes a weapon of blame. The study expands Locher's (2006) model by adding relational emotional capital as a necessary contextual variable. For family therapists and counselors, the practical implication is clear: when negative emotional capital dominates, advising is not merely ineffective but harmful. Intervention must first rebuild minimal positive capital through shared successful experiences and reducing mutual suspicion before any advice can be beneficial. Future research should test the proposed decay model in other crisis contexts (e.g., parent-adolescent conflict, workplace disputes).

تحلیل لوچرینباد راهبردهای توصیه در ارتباط تنش‌آلود زوج‌های درگیر در ۳ نمایشنامهٔ رادی

حسین رحمانی ^{ID}

دانشیار گروه زبان‌شناسی، دانشکده ادبیات و زبان‌های خارجی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران hosein_rahmani@pnu.ac.ir

چکیده

اطلاعات مقاله

این پژوهش به تحلیل راهبردهای توصیه در سه نمایشنامهٔ اکبر رادی می‌پردازد که روابط زناشویی آسیب‌دیده و منجر به فروپاشی خانواده را به تصویر می‌کشند. چارچوب نظری تحقیق مدل لوچر (۲۰۰۶) که از هفت راهبرد (پیوندسازی، تقویت، انتقاد، همدردی، نشانگرهای احتیاط، تحسین و طنز) تشکیل می‌شود، است و پژوهش به سه پرسش کدام ابعاد وجهه بیشتر تهدید می‌شود؟ پرکاربردترین راهبردهای زوجین کدامند؟ و آیا تفاوت جنسیتی معناداری در کاربرد این راهبردها وجود دارد؟ می‌پردازد. یافته‌ها از ۱۰۲ مورد توصیه نشان می‌دهد که در فضای بحرانی این روابط، سه راهبرد «انتقاد» (تهدید وجهه ایجابی)، «تقویت» (تهدید وجهه سلبی) و «پیوندسازی» (حفظ ظاهر رابطه) بیشترین کاربرد را دارند. راهبردهای همدردی، احتیاط، تحسین و طنز که نیازمند همبستگی و فضای غیر خصمانه‌اند، در این گفتمان‌ها غایبند. زنان با ۸۱ مورد (۷۹٪/۵) در مقایسه با مردان با ۲۱ مورد (۲۰٪/۵)، نقش فعال‌تری در توصیه‌دهی دارند که بیانگر درگیری و تلاش بیشتر آنان برای تغییر وضعیت یا ابراز نارضایتی است.

نوع مقاله: پژوهشی

تاریخ وصول: ۱۴۰۴/۱۲/۰۸

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۰۳/۰۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۴/۱۱

تاریخ انتشار:

واژه‌های کلیدی:

توصیه،

وجهه،

تحلیل گفتمان،

اکبر رادی،

روابط زناشویی،

راهبردهای ارتباطی،

نمایشنامه ایرانی

استاد: رحمانی، حسین (۱۴۰۵). «تحلیل لوچرینباد راهبردهای توصیه در ارتباط تنش‌آلود زوج‌های درگیر در ۳ نمایشنامهٔ رادی». پژوهش‌های زبان‌شناسی: نظریه و کاربرد، دوره (شماره) ...-...-....

ناشر: دانشگاه کردستان

حق مؤلف: نویسندگان

DOI: [10.22034/jls.2026.145598.1357](https://doi.org/10.22034/jls.2026.145598.1357)

۱. مقدمه

ارائه توصیه فعالیت‌ی رایج است که نه تنها بین دوستان، اعضای خانواده یا بین متخصصان و افراد عادی، به صورت نوشتاری یا گفتاری، در موقعیت‌های رو در رو یا در انواع مکالمات تلفنی یا در محیط‌های مبتنی بر رایانه رخ می‌دهد، بلکه موضوع بررسی علمی به ویژه از دیدگاه زبانی و جامعه‌شناختی است. از این منظر، توصیه کنش‌گفتار^۱ محسوب می‌شود و با آن از کسی خواسته می‌شود کاری را انجام دهد یا از آن صرف‌نظر کند که سود و منافع وی در آن است. در تحلیل گفتمان، تعریف جامع و مانعی از توصیه که مقبول همگان باشد، ارائه نشده است (دیکاپوا^۲ و هوبر^۳، ۱۹۹۵ و واین^۴ ۲۰۰۴) اما همگان بر این امر توافق دارند که «ارائه‌دهندهٔ توصیه، انجام آن را برای شنونده مفید می‌داند» (وه-ویلاپین^۵، ۲۰۱۲: ۳۲ و هاورکات^۶، ۱۹۸۴). یکی از اولین افکاری که به ذهن انسان خطور می‌کند این است اصولاً توصیه زمانی ارائه می‌شود هم ارائه‌دهنده و هم دریافت‌دارنده توصیه، وجود مشکل یا مسئله‌ای را مفروض بدانند (انگوری^۷، ۲۰۱۲). اینجاست که فردی که با آن مسئله یا مشکل مواجه است یا خود به دنبال دریافت توصیه می‌گردد و یا دیگران با علم به وجود به مشکل به ارائه توصیه می‌پردازند؛ توصیه در حالت اول را درخواست‌شده^۸ و در حالت دوم درخواست‌نشده^۹ می‌نامند.

در توصیه، دو نفر در تعامل با هم قرار می‌گیرند و هرگاه تعاملی میان دو نفر روی می‌دهد، لاجرم ملاحظات وجهه^{۱۰} نیز به میان می‌آید. اصطلاح وجهه را اولین بار گافمن^{۱۱} در سال ۱۹۶۷ وارد مباحث جامعه‌شناسی زبان و تحلیل گفتمان کرد و مراد وی از آن، تصویری است که هر فرد در عرصهٔ اجتماعی برای خویشتن قایل است. به بیان دیگر، تصویری که هر عضو جامعه در عرصهٔ عمومی از خویشتن در ذهن دارد، وجههٔ او را رقم می‌زند. وجهه خصوصیتی انسانی است و در همهٔ افراد بشر به صورت یک نیاز درونی و شخصیتی جلوه‌گر می‌شود. وجهه برای براون^{۱۲} و لوینسون^{۱۳} بر دو قسم است (وجهه

¹ speech act

² A. DeCapua

³ L. Huber

⁴ B. Vine

⁵ S. Vehviläinen

⁶ H. Haverkate

⁷ J. Angouri

⁸ solicited

⁹ unsolicited

¹⁰ face

¹¹ E. Goffman

¹² P. Brown

¹³ S. C. Levinson

سلبی^۱ «خواستۀ هر عضو بالغ با توانش زبانی مبنی بر اینکه دیگران مانع اعمال وی نشوند»، و وجهه ایجابی^۲ «خواستۀ افراد مبنی بر اینکه خواسته‌هایش برای دستکم بعضی از افراد مطلوب باشد» (براون و لوینسون، ۱۹۸۷: ۶۲) و «می‌تواند از دست برود، حفظ شود و یا فزونی یابد، و بایستی پیوسته آن را در تعاملات در نظر داشت» (همان، ۶۹). در هر دو حالت پیش گفته، قرار گرفتن در جایگاه توصیه‌شونده خوشایند نیست چون آزادی عمل فرد توصیه‌شونده را محدود می‌کند؛ بنابراین توصیه، عمل تهدیدکننده^۳ وجهه^۳ محسوب می‌شود؛ به بیانی دیگر، توصیه ممکن است به تصویر عمومی که افراد مایل به حفظ آن هستند آسیب بزند (براون^۴ و لوینسون^۵، ۱۹۸۷؛ گلداسمیت^۶ و فیتچ^۷، ۱۹۹۹؛ گلداسمیت و مک‌جورج^۸، ۲۰۰۰؛ لوچر^۹ و هافمن^{۱۰}، ۲۰۰۶؛ مورو^{۱۱}، ۲۰۰۶)؛ بعلاوه، توصیه «نابرابری بین متعاملین» را به ذهن متبادر می‌کند (هاچی^{۱۲}، ۱۹۹۵: ۲۲۱) و توصیه‌کننده را به سبب پیشنهادی که شنونده از آن خبر ندارد، در جایگاه فرادست قرار می‌دهد و شنونده را در جایگاه فرودست می‌نشاند، به‌ویژه اگر توصیه پذیرفته شود (وارداف^{۱۳}، ۱۹۸۵؛ شاو^{۱۴} و هپبرن^{۱۵}، ۲۰۱۳؛ ویلسون^{۱۶} و کونکل^{۱۷}، ۲۰۰۰). البته نباید فراموش کرد که توصیه می‌تواند عمل حامی وجهه نیز محسوب شود چون توصیه‌کننده، توصیه‌ها را در راستای منافع شنونده می‌داند.

توصیه متخصصین و کارفرمایان به کارآموزان و کارگران، پزشکان و پرستاران به بیماران و اساتید به دانشجویان و بویژه توصیه در فضای مجازی مانند کانال‌های اینترنتی و نیز برنامه‌های تلفنی معمولاً یک‌سویه است چون در این بافت‌ها هم توصیه‌کننده و هم توصیه‌شونده نقش‌های خود را پذیرفته‌اند اما توصیه دوستان، اعضای خانواده و به ویژه زنان و شوهران به هم همواره یک‌سویه نیست و این افراد می‌توانند در هر دو نقش ظاهر شوند. این پژوهش به بررسی توصیه‌های زنان و مردان در

¹ negative face

² positive face

³ face threatening act (FTA)

⁴ P. Brown

⁵ S.C. Levinson

⁶ D. Goldsmith

⁷ C. Fitch

⁸ E. L. MacGeorge

⁹ M. A. Locher

¹⁰ S. Hoffmann

¹¹ P.R. Morrow

¹² I. Hutchby

¹³ R. Wardhaugh

¹⁴ C. Shaw

¹⁵ A. Hepburn

¹⁶ S. R. Wilson

¹⁷ A. W. Kunkel

نمایشنامه‌های *روزنه آبی*، *منجی در صبح نمناک* و *هاملت با سالاد فصل* از اکبر رادی می‌پردازد که در آن‌ها زنان و شوهران‌شان روابطی ناخوشایند دارند و به جدایی یا مرگ ختم می‌شود. بنیان پژوهشی این تحقیق بر راهبردهای توصیه‌ی لوچر (۲۰۰۶) نهاده شده است که اساساً توصیه را نوعی کار ارتباطی^۱ می‌داند و راهبردهای توصیه‌کنندگان را پیوندسازی^۲، تقویت^۳، انتقاد کردن^۴، همدردی کردن^۵، نشانگرهای احتیاط^۶، تحسین^۷ و استفاده از طنز^۸ و یا ترکیبی از آن‌ها عنوان می‌کند. این پژوهش می‌کوشد به این پرسش‌ها پاسخ دهد: ۱. با استناد به فراوانی توصیه‌های زنان به مردان و بالعکس کدام وجهه بیشتر تهدید می‌شود؟ ۲. بر اساس مدل لوچر (۲۰۰۶) زنان و شوهران در ۳ نمایشنامه منتخب از چه راهبردی در توصیه‌های خود به دیگری بیشترین استفاده را می‌کنند؟ ۳. از نظر استفاده از راهبردهای توصیه چه تفاوتی میان زنان و شوهران وجود دارد؟

تمرکز بر بافت خاص و بحرانی روابط زناشویی در آستانه فروپاشی بجای تمرکز بر بافت‌های رایج در توصیه، صورتبندی مدل واپاشی ارتباط توصیه‌ای و معرفی مفهوم سرمایه عاطفی رابطه، مثبت و منفی در کنار تأکید بر بی‌اثر بودن توصیه در بحران‌های عمیق زناشویی از نوآوری‌های این پژوهش است.

۲. پیشینه پژوهش

ادبیات پژوهش در حوزه توصیه را می‌توان در بخش‌های زیر مورد بررسی قرار داد:

توصیه‌های بهداشتی و مراقبتی، حجم زیادی از پژوهش‌های توصیه، هم در فضای واقعی و ملاقات‌های رو در رو و یا تماس‌های برخط تلویزیونی و رادیویی هم در فضای مجازی و از طریق وبسایت‌ها و کانال‌ها اینترنتی، را به خود اختصاص می‌دهند. در این دسته از پژوهش‌ها محقق بر توصیه‌های ارائه شده به افرادی که برای دریافت راهنمایی و توصیه چه به صورت حضوری و چه به صورت غیرحضوری مراجعه می‌کنند، می‌پردازد. از پژوهش‌های صرفاً بهداشتی می‌توان به جلسات مشاوره اچ‌آی‌وی (سیلورمن^۹، ۱۹۹۰)، توصیه در ملاقات‌های پرستاران بهداشت با مادران نخست‌زاده (هریتیج^{۱۰} و سفی^{۱۱}، ۱۹۹۲)، مشاوره‌های پزشکی به صورت کلی‌تر (لپانن^{۱۲}، ۱۹۹۸؛ پیلنیک^{۱۳}، ۱۹۹۹ و

¹ Relational work

² bonding

³ boosting

⁴ Criticizing

⁵ empathizing

⁶ hedging

⁷ praising

⁸ humor

⁹ D. Silverman

¹⁰ J. Heritage

¹¹ S. Sefi

¹² V. Leppänen

¹³ A. Pilnick

۲۰۰۱؛ سارنگی^۱ و کلارک^۲، ۲۰۰۲) اشاره کرد. پژوهش‌های هادسون^۳ (۱۹۹۰)، گایک^۴ (۱۹۹۲)، دیکاپوا و دانهام (۱۹۹۳) و هاچی (۱۹۹۵) در زمره پژوهش‌های رادیویی و توزیونی است. پژوهش‌های هندلی^۵ (۱۹۷۷)، تیبولت^۶ (۱۹۸۸ و ۲۰۰۰)، مینینی^۷ (۱۹۹۱)، تالبوت (۱۹۹۲ و ۱۹۹۵)، گرایسر^۸ (۱۹۹۳)، دیکاپوا و هوبر (۱۹۹۵)، گاف^۹ و تالبوت^{۱۰} (۱۹۹۶)، فرانک^{۱۱} (۱۹۹۷)، کروتز^{۱۲} و موتونگی^{۱۳} (۲۰۰۰)، دیکاپوا و کوری^{۱۴} (۲۰۰۱)، لوچر (۲۰۰۶)، مورو^{۱۵} (۲۰۱۲) و کانگ^{۱۶} و همکاران (۲۰۲۵) در زمره پژوهش‌های فضای مجازی قرار می‌گیرند. نتایج پژوهش هربیتج و سفی (۱۹۹۲) نشان داد تعداد بسیار کمی از مادران توصیه‌ها را به وضوح مفید ارزیابی می‌کردند، برخی از تصدیق مفید بودن اطلاعات خودداری می‌کنند و بنابراین توصیه را به صورت آشکار نمی‌پذیرند و مادرانی بودند که با اظهار دانش و توانایی خود توصیه کارشناس بهداشت را اضافی قلمداد می‌کردند. سارنگی و کلارک (۲۰۰۲: ۱۴۵) راهبردهایی مانند «بیان صریح ادعای کمبود دانش»، «ارجاع به منابع تخصصی دیگر»، «استفاده از کلمات محتاطانه»، «راهبردهای بلاغی مانند تضاد» و «تقویت دانش مشترک» از سوی توصیه‌کنندگان به بیمارانی با ریسک ژنتیکی را شناسایی کردند. هادسون (۱۹۹۰) در بررسی توصیه‌هایی که در برنامه رادیویی «بانوی باغ» ارائه شده است، دریافت که توصیه‌دهندگان، توصیه‌ها را به صورت غیرمستقیم و با استفاده از ساختارهای دستوری که فاعلیت شنونده را کمرنگ می‌کند، ارائه می‌دهند، مانند جملات شرطی (من X را انجام می‌دادم، اگر ...) و توصیه کلی مانند «گیاه یک جای روشن و خوب در فضای داخلی می‌خواهد». دیکاپوا و دانهام (۱۹۹۳) و هاچی (۱۹۹۵) نیز در بررسی برنامه‌های مشاوره‌ای رادیویی دریافتند که متخصصان مشاوره با اینکه سعی در پاسخ به تماس‌گیرندگان دارند، تلاش می‌کنند توصیه خود را طوری ارائه دهند که برای «شنوندگان بیشتری که ممکن است مشکلات مشابهی داشته باشند» مفید باشد. در بررسی توصیه در فضای مجازی، دیکاپوا و هوبر (۱۹۹۵) دریافتند که در توصیه‌های درخواست‌نشده، توصیه‌کننده خود موقعیت فرادست را برای خود متصور می‌شود و در توصیه‌های درخواست‌شده، این موقعیت توسط گیرنده توصیه به وی اعطا می‌شود. بر اساس پژوهش آنها، مقداری

¹ S. Sarangi

² A. Clarke

³ T. Hudson

⁴ F. Gaik

⁵ W. C. Hendley

⁶ Thibault

⁷ G. Mininni

⁸ F. C. Graesser

⁹ V. Gough

¹⁰ M. Talbot

¹¹ W. Franke

¹² R. J. Kreuz

¹³ K. Mutongi

¹⁴ D. Currie

¹⁵ P.R. Morrow

¹⁶ B. B. Y. Kang

از صمیمیت یا زمینه مشترک بین توصیه دهنده و توصیه‌گیرنده باید وجود داشته باشد. آنها دریافتند که توصیه‌دهندگان از ساختارهایی مانند «وقتی اتفاق مشابهی برای من افتاد...، کسی را می‌شناختم/دوستی داشتم که ...، اگر جای تو بودم، ... با توجه به چیزی که به من گفتی، پیشنهاد می‌کنم که ...، با توجه به اینکه چقدر ...، فکر می‌کنم شاید ایده خوبی باشد اگر ... (دکاپوا و هوبر ۱۹۹۵:۱۲۵) استفاده می‌کنند. بعلاوه، آنها دریافتند که «اگر توصیه‌گیرندگان نقش فرادستی توصیه‌کنندگان را به سبب تخصص و دانش آنها پذیرفته باشند و خود درخواست توصیه کرده باشند، توصیه‌دهندگان نیز مستقیم‌تر و صریح‌تر عمل می‌کنند» (دکاپوا و هوبر ۱۹۹۵:۱۲۶). اما در توصیه‌های درخواست نشده «اقتدار و تخصصی که توصیه دهنده [برای خود] فرض کرده به چالش کشیده می‌شود» (همان، ۱۲۷). در بررسی نامه‌های راهنمایی اینترنتی، لوچر (۲۰۰۶) ترجیح کلی برای احتیاط به عنوان استراتژی حفظ وجهه را مشاهده کرد. مورو (۲۰۱۲) به بررسی توصیه‌دهی آنلاین در ژاپن پرداخت و به این نتیجه رسید که توصیه‌ها در قالب پرسش‌های مؤدبانه ارائه می‌شوند و توصیه‌دهندگان اغلب موضعی همدردی را اتخاذ می‌کنند. کانگ و همکاران (۲۰۲۵) در یک تحلیل زبان‌شناسی محاسباتی روی مجموعه داده‌ای یک‌ساله از ۱۷۸۹۶ کاربر در انجمن *r/relationships* ردیت^۱ به شواهد محکمی از رفتارهای جنسیتی دست یافتند، به طوری که کاربران عمدتاً رفتاری مشابه با جنسیت اعلام‌شده خود داشتند؛ کاربران زن با احتمال بیشتری به صورت مکرر درخواست راهنمایی می‌کنند و علاوه بر این، در آینده همزمان با درخواست راهنمایی، به ارائه راهنمایی نیز می‌پردازند. این کاربران متن‌های طولانی‌تر و غیررسمی‌تر می‌نویسند و عمدتاً در مورد مسائل خانوادگی و ارتباطی راهنمایی می‌خواهند؛ در مقابل، کاربران مرد بیشتر بر موضوعات مربوط به دوستیابی و شرکای گذشته متمرکز هستند. تحقیقات دیلسترا و همکاران (۲۰۰۳) و کیم و همکاران (۲۰۱۶) توصیه‌های بدون درخواست را مضر می‌دانسته است، زیرا می‌توانند بر خودمختاری دریافت‌کنندگان تأثیر منفی بگذارند. فیتزسایمون و لمان (۲۰۰۴) دریافتند که توصیه‌های درخواست نشده‌ای که با دیدگاه اولیه مخاطب در تضاد هستند، منجر به واکنش منفی در وی می‌شود و به اعمالی برخلاف آنچه به آن توصیه شده است، منجر می‌شود. از نظر آنها توصیه‌های درخواست‌نشده به این دلیل که عاملیت فردی را تهدید می‌کند، معمولاً با واکنش‌های منفی‌تری مواجه می‌شوند و در عوض در توصیه‌های درخواست‌شده با کاستن از سختی انتخاب بین گزینه‌ها اغلب نقشی مثبت در فرایند تصمیم‌گیری دارند. بورتن (۲۰۰۴: ۲۲۴) در بررسی توصیه‌ها بین شخصیت‌های صمیمی، به این نتیجه می‌رسد که توصیه در میان آنها نه تنها تحمیل‌کننده نیست بلکه ممکن است به تقویت رابطه اجتماعی کمک کرده و وجهه ایجابی توصیه‌کننده و دریافت‌کننده توصیه را بهبود ببخشد. یافته‌های پژوهش ریکسیونی و همکاران (۲۰۱۴) نشان می‌دهد که توصیه‌ای که پس از یک درخواست صریح ارائه می‌شود، هرچند بدون تعدیل و احتیاط باشد، معمولاً

¹ Reddit

با همسویی و پذیرش همراه است. در مقابل، اگر توصیه‌ای بدون درخواست ارائه شود، حتی اگر توصیه تعدیل شده و با احتیاط ارائه شود، با عدم همسویی و مقاومت روبرو می‌شود. از نظر برگر (۲۰۲۰: ۲۷۷)، توصیه بین همتایانی که دارای شخصیت‌های مستقل هستند و نیز توصیه شخصیت‌های فرودست به افراد فرادستی که صمیمیتی با هم ندارند، بسیار خطرناک هستند. القرنی (۲۰۲۴) با تحلیل ۱۵۹ نصیحت پدران خطاب به پسران در جهان عرب بین قرن‌های هفتم تا دهم میلادی، صراحت گفتار و ارائه نصیحت بدون هیچ پرده‌پوشی را به عنوان ویژگی اصلی این ارتباط قلمداد می‌کند و آن را ناشی از رابطه صمیمی پدر و پسر، تسلط پدرانه و بازتابی از وظیفه دینی هدایت در اسلام می‌داند.

۲-۲. توصیه‌های دانشجویی

توصیه‌های دانشجویی نیز از موضوعات پرتکرار در زمینه مطالعات توصیه است. این دسته از پژوهش‌ها شامل پژوهش‌های اریکسون^۱ و شولتز^۲ (۱۹۸۲)، بوتمن^۳ (۱۹۸۷)، برسناهان^۴ (۱۹۹۲)، هی^۵ (۱۹۹۴)، انگوری (۲۰۱۲)، وهویلاین (۲۰۱۲) و ژانگ^۶ و هیالند^۷ (۲۰۲۱) می‌شود. بوتمن (۱۹۸۷) در پژوهشی بر توصیه‌های دانشجویان به هم در گذر زمان درمی‌یابد که گذر زمان فاصله اجتماعی میان دانشجویان را کاهش می‌دهد و این به افزایش توصیه‌های درخواست نشده می‌انجامد. انگوری (۲۰۱۲) و وهویلاین (۲۰۱۲) بر تعاملات «حل مسئله محور» که شامل پرسش‌های مستقیم می‌شوند، تمرکز کرده‌اند. وهویلاین دریافت که اساتید راهنما در فنلاند از توالی‌های پرسش - پاسخ استفاده می‌کنند تا دانش و دیدگاه دانشجو را برجسته سازند؛ بینشی که به نوبه خود می‌تواند برای تنظیم و سفارشی‌سازی توصیه‌ها به کار رود و در نتیجه، احتمال نادیده گرفته شدن توصیه‌ها را به حداقل برساند. زارعی و الشبول^۸ (۲۰۱۳) دریافتند که مردان ایرانی فارسی‌زبان که انگلیسی را به عنوان زبان خارجی یاد می‌گیرند، هم در موقع برخورد با همسالان و هم در برخورد با استاد توصیه غیرمستقیم را به سه گزینه دیگر توصیه همراه با احتیاط، توصیه مستقیم و خودداری از توصیه ترجیح دادند. از سوی دیگر، زبان‌آموزان زن ایرانی فارسی‌زبان توصیه همراه با احتیاط را نسبت به سه گزینه دیگر بیشتر انتخاب کردند.

¹ F. Erickson

² J. Shultz

³ D. Boatman

⁴ M. Bresnahan

⁵ A. W. He

⁶ Y. (O.), Zhang

⁷ K. Hyland

⁸ Y. Al-Shboul

برخی پژوهشگران (هینکل^۱، ۱۹۹۴ و ۱۹۹۷؛ گلداسمیت^۲ و مک جورج^۳، ۲۰۰۰؛ چنتسوا داتن^۴ و وان^۵ ۲۰۱۲؛ لو^۶، ۲۰۱۴؛ حُسنی^۷، ۲۰۲۰ و لونیس^۸ و همکاران، ۲۰۲۵) به بررسی و مقایسه توصیه در کشورهای مختلف پرداختند. لو (۲۰۱۴) در مقایسه‌ی شیوه‌های ارائه‌ی توصیه در زبان‌های چینی و انگلیسی نشان داد که گویشوران چینی نسبت به انگلیسی‌زبانان به سلسله مراتب قدرت اجتماعی در فرآیند توصیه‌دهی، توجه بسیار بیشتری دارند. هینکل (۱۹۹۴، ۱۹۹۷) نتیجه می‌گیرد که توصیه کردن در میان گویشوران ژاپنی، کره‌ای، چینی و اندونزیایی و همچنین گویشوران کشورهای عربی می‌تواند یک راهبرد ایجاد رابطه و نشانه‌ همبستگی یا علاقه باشد. چنتسوا داتن و وان (۲۰۱۲) در مورد روس‌ها با هینکل موافق‌اند؛ زیرا روس‌ها معتقدند که توصیه می‌تواند تبادل اطلاعات عملی را ترویج دهد، لذا آن را مفید می‌دانند و آزادانه انجام می‌دهند. در مقابل، در کشورهای غربی، توصیه کردن و درخواست آن معمولاً عملی تهدیدکننده‌ی وجهه تلقی می‌شود، زیرا «هویت شنونده به عنوان یک کنشگر اجتماعی مستقل و شایسته» را به چالش می‌کشد. (گلداسمیت و مک جورج، ۲۰۰۰: ۲۳۵). حُسنی (۲۰۲۰) با بررسی توصیه در آمریکا و مصر نشان می‌دهد که آمریکایی‌ها توصیه کردن را اقدامی مزاحم و سلطه‌جویانه می‌دانند، در حالی که مصری‌ها آن را نوعی ابراز دوستی و کمک می‌دانند. وی نتیجه می‌گیرد که این تفاوت نگاه، تأییدکننده تصویر کلیشه‌ای است که آمریکایی‌ها، فردگرا و مستقل هستند، در حالی که اعراب جمع‌گرا و گروه‌محور تلقی می‌شوند. لونیس و همکاران (۲۰۲۵) بر اساس هینکل (۱۹۹۷)، دریافتند که مردان و زنان الجزایری تمایل دارند راهنمایی‌های مستقیم، به‌ویژه به شکل دستوری، ارائه دهند، بدون توجه به جایگاه اجتماعی فرد دریافت‌کننده. این یافته حاکی از آن است که الجزایری‌ها عمل ارائه راهنمایی را یک اقدام همیارانه و حمایتی می‌دانند که نیاز به تعدیل یا بیان غیرمستقیم ندارد.

در حالی که پژوهش‌های فراوانی در زمینه ارائه توصیه در انواع موقعیت‌های گفتمانی و نوشتاری انجام شده است، پژوهشی درباره ارائه توصیه در آثار ادبیات داستانی و نمایشی مشاهده نشده است. داده‌های این پژوهش، موقعیت‌هایی که این داده‌ها از آن استخراج می‌شوند، متعاملین در کار ارتباطی توصیه که با هم زن و شوهرند، از جوه تمایز این پژوهش با دیگر پژوهش‌های موجود در زمینه توصیه است. این پژوهش تلاشی برای افزودن بر ادبیات پژوهش در این زمینه و نیز رفع کمبود پژوهشی در این زمینه در ادبیات است. از آنجا که کنش‌های زبانی همچون توصیه می‌توانند به اشکال مختلف

¹ E. Hinkel

² D. J. Goldsmith

³ E. L. MacGeorge

⁴ Y.E. Chentsova-Dutton

⁵ A. Vaughn

⁶ J. Lu

⁷ H. R. Hosni

⁸ K. Lounis

خشونت کلامی یا اعمال قدرت تبدیل شوند، یافته‌های پژوهشی پیشین در این حوزه نشان می‌دهد که کنایه در نمایشنامه‌های ایرانی (محمودی بختیاری و مظلومی شمالی، در دست انتشار) و الگوهای زبانی مستقیم و غیرمستقیم در کنش‌های قدرت (کمری، در دست انتشار) نقش مهمی در بازتولید روابط فرادست-فرو دست میان شخصیت‌ها ایفا می‌کنند. این موضوع می‌تواند در تحلیل توصیه در متون نمایشی نیز راهگشا باشد.

۳. مبانی نظری پژوهش

چراغ‌چوب نظری این پژوهش بر اساس دسته‌بندی انواع توصیه لوچر (۲۰۰۶) است؛ وی معتقد است که توصیه در کارهای ارتباطی یکی از شکل‌های پیوندسازی^۱، تقویت^۲، انتقاد کردن^۳، همدردی کردن^۴، نشانگرهای احتیاط^۵، تحسین^۶ و استفاده از طنز^۷ را به خود می‌گیرد:

- ایجاد پیوند (راهبرد مشارکت‌جویی)^۸: «ایجاد پیوند» به عنوان تلاشی برای برقراری ارتباط با درخواست‌کننده توصیه و/یا خوانندگان تعریف می‌شود. بنابراین، این یک استراتژی رابطه‌ای حمایتی است که هدف آن ایجاد رابطه مثبت و همدلانه است. آغاز مقوله‌های کار ارتباطی^۹ به صورت < > و انتهای آن به صورت < / > می‌باشد.

مثال: خداحافظ < ایجاد پیوند > در بررسی‌ها ت موثق باشی، < / ایجاد پیوند >.

- تقویت (راهبرد تهدیدکننده و جبهه^{۱۰}): ابزارهای «تقویت»، «قدرت بیان یک پاره‌گفت را تشدید یا تأکید می‌کنند» (هلمز^{۱۱}، ۱۹۹۵: ۷۶). در زمینه توصیه، تقویت‌کننده‌ها هنگامی که بر جنبه‌ای خاص از توصیه یا بر اهمیت نکته‌ای که بیان می‌شود، تأکید می‌کنند، مانند دستورات صریح، عباراتی که شامل ضروری است، نیاز است، لازم است، احتیاج است و ... در این دسته قرار می‌گیرند.

مثال: < تقویت > لازم است/ ضروری است/ باید و ... < / تقویت > که با پزشک درباره نسخه‌ات صحبت کنی.

¹ bonding

² boosting

³ Criticizing

⁴ empathizing

⁵ hedging

⁶ praising

⁷ humor

⁸ Involvement strategy

⁹ Relational work

¹⁰ Face threatening strategy (FTA)

¹¹ Holmes

تحلیل لوچرینباد راهبردهای توصیه در ارتباط تنش‌آلود

- انتقاد کردن (راهبرد تهدید وجهه): براون^۱ و لوینسون^۲ (۱۹۸۷: ۶۶) انتقاد کردن را تهدید وجهه می‌دانند. هرگاه از کسی انتقاد بشود، به مخاطب چنین القا می‌شود که «گوینده اهمیتی برای احساسات، خواسته‌ها و ... مخاطب قائل نیست».
- مثال: < انتقاد کردن > هرکاری دیگری هم انجام بدید، سیگار کشیدن خوب نیست / انتقاد کردن <
- همدردی کردن (راهبرد مشارکت جویی): جسنر^۳ (۱۹۹۶: ۸۹) معتقد است «از نظر روانشناختی، همدردی را آگاهی شناختی و درک احساسات و عواطف دیگری و به عبارتی درک مفهومی و ذهنی احساسات دیگری توصیف می‌کند». سیلورمن^۴ و پراکیلا^۵ (۱۹۹۰: ۳۱۲-۳۱۳) اشاره می‌کنند که همدلی باید به‌عنوان «توانایی اجتماعی در تشخیص نشانه‌های رفتاری و فرهنگی موجود در گفتار و رفتار بیمار» درک شود و در نهایت به‌عنوان پدیده‌ای تعاملی فهمیده شود. مثال: < همدلی > کاملاً طبیعی است که در مواجهه با تغییرات بزرگی مثل جابجایی، تغییر شغل، فارغ‌التحصیلی یا ازدواج، مقداری اضطراب داشته باشید، حتی اگر این تغییرات مثبت باشند. / همدلی <
- «نشانه‌های احتیاط» (راهبرد حفظ وجهه): هدف از احتیاط تعدیل یک عمل تهدید کننده وجهه است. این تعدیل می‌تواند به روش‌های مختلفی صورت گیرد. نمونه‌هایی از نشانه‌های احتیاط شامل «یه جورایی»، «شاید»، «منظورم اینه»، «خب» می‌شود. آیمر^۶ (۱۹۸۶) کارکرد این واژه‌ها یا عبارت‌ها را چنین تعریف می‌کند «نشانه‌های احتیاط این امکان را فراهم می‌کنند که فرد در حین تولید پیام خود، نسبت به آن اظهار نظر کند، چه به صورت «پیش‌نگر» و چه «پس‌نگر». احتیاط نشان می‌دهد که یک واژه نه به معنای معمول خود (به‌عنوان منبعی برای شکل‌دهی پیام) بلکه به‌صورتی نامناسب، کم‌اهمیت، دارای ارزیابی منفی یا تقریبی به کار رفته است». (آیمر ۱۹۸۶: ۱۴). وی (۱۹۸۶: ۱۴) خاطر نشان می‌کند که در ارتباط شفاهی، «نشانه‌های احتیاط ابزاری برای تعلل پیش از انتخاب، اظهار نظر درباره آنچه در ذهن است، یا فشرده‌سازی اطلاعات محسوب می‌شوند؛ این امر همچنین از طریق آهنگ گفتار و کیفیت صدا نیز قابل دستیابی است». تانن^۷ (۱۹۹۳: ۲۸) اضافه می‌کند که نشانه‌های

¹ P. Brown

² S.C. Levinson

³ Jessner

⁴ Silverman

⁵ Peräkylä

⁶ Aijmer

⁷ D. Tannen

احتیاط می‌تواند «تأثیر گزاره منفی را کاهش دهد»؛ بنابراین، آن‌ها می‌توانند ابزاری برای بیان کار رابطه‌ای باشند که هدفش حفظ وجهه مخاطب است.

در نهایت، براون و لوینسون (۱۹۸۷) نشانگرهای احتیاط را «یک جزء کلامی، واژه یا عبارت که میزان تعلق یک گزاره یا عبارت اسمی به یک مجموعه را تعدیل می‌کند» می‌دانند؛ بدین معنا که این تعلق، جزئی است، یا فقط در برخی جنبه‌ها صادق است، یا اینکه صادق‌تر و کامل‌تر از آن چیزی است که ممکن است انتظار رود. (براون و لوینسون ۱۹۸۷: ۱۴۵). در زمینه توصیه در آمریکا باید گفت نشانگرهای احتیاط در توصیه‌ها نقش محوری دارد. با این تعدیل، مشاور تصدیق می‌کند که توصیه به‌طور بالقوه تهدیدکننده وجهه است، زیرا مشاور به مخاطب می‌گوید چه کاری انجام دهد. نشانگرهای احتیاط عبارتند از: یک کمی، در واقع، لوسی پیشنهاد می‌کند، به هر حال، به نوعی، قطعاً، سخت، مفید، صادقانه بگویم، لوسی فکر می‌کند، ایده خوبی است، به نحوی، در هر صورت، در حقیقت، ممکن است، نوعی، بگذار من، کمی، منطقی به نظر می‌رسد، شاید بخواهی، شاید، کم و بیش، البته، شاید، لطفاً، احتمالاً، به شکلی، یه جورایی، فرض کن، نوعی، مفید، خوب، چیزی که بهش می‌گی، هر چه باشد، چرا نه، عاقلانه است، سوال می‌کنم، گاهی اوقات، به نظر می‌رسد. این نشانگرهای احتیاط به عنوان اصطلاحات تعدیل‌کننده در توصیه استفاده می‌شوند تا آن را ملایم‌تر و غیرمستقیم‌تر بیان کنند و از تهدید وجهه مخاطب جلوگیری نمایند.

مثال: نوع توصیه: خبری: تگر تصمیم به قطع رابطه گرفتی <با احتیاط > ممکن است مفید باشد / <با احتیاط > آنچه را که می‌خواهی بگویی و نحوه برخورد با واکنش‌های وی را از قبل تمرین کنی.

- تحسین (راهبرد مشارکتی): توصیه‌کننده نه‌تنها به نگرش‌ها و اقدامات درخواست‌کننده توصیه انتقاد می‌کند، بلکه او را تحسین نیز می‌کند. از آنجا که برجسته‌کردن جنبه‌های مثبت مخاطب (یعنی تحسین او) لزوماً بازتابی از رابطه‌ای است که دارید یا می‌خواهید ایجاد و شکل دهید، تحسین نمودی از کار رابطه‌ای محسوب می‌شود.

مثال: ارزیابی <تحسین > تو چقدر آدم خوشبختی هستی که چنین مادر مهربانی داری. </تحسین >

- استفاده از طنز (حفظ وجهه، تهدید وجهه، یا راهبرد مشارکتی): هی^۱ (۲۰۰۰: ۷۱۶) درباره کارکردهای طنز در گفت‌وگوی مردان و زنان استدلال می‌کند که «هر تلاش برای طنز، هم‌زمان تلاشی

^۱ Hay

برای ابراز همبستگی با مخاطب و ساختن موقعیتی محترمانه و دارای اعتبار در گروه است». او سپس نمونه‌های طنز را در سه حوزه دسته‌بندی می‌کند: همبستگی^۱ (ایجاد ارتباط و صمیمیت)، روان‌شناختی (دفاع یا سازگاری با موقعیت‌ها) و قدرت (اعمال نفوذ یا بازتعریف جایگاه اجتماعی). هی (۲۰۰۰: ۲۱۵) طنز را «هر چیزی که گوینده قصد خنداندن داشته باشد» در نظر می‌گیرد. از آنجا که خود طنز- همان‌طور که بسیاری از پژوهشگران (مثل هولمز ۲۰۰۰) اشاره کرده‌اند- کارکردی چندگانه دارد و در یک دسته‌بندی مستقل قرار نمی‌گیرد، بلکه همیشه با توضیحی خاص همراه می‌شود. لوچر (۲۰۰۶) سه دسته‌ی اصلی طنز را شناسایی کرده‌است:

۱. طنز پیوندساز^۲: طنزی که با هدف ایجاد ارتباط و همبستگی با پرسشگر یا مخاطبان به کار می‌رود.

مثال: ارزیابی <همدردی> مطمئن باشید </همدردی> که بسیاری از جوانان <طنز پیوند ساز> و حتی برخی افراد نه‌چندان جوان </طنز پیوند ساز> نیز مشکل مشابهی دارند.

۲. طنز تعدیل‌گر^۳: طنزی که برای کاهش بار منفی درخواست‌ها یا سخنان تحمیلی استفاده می‌شود.

مثال: <طنز تعدیل‌گر> از آنجا که این بانکدار خوش‌قیافه رئیس یا معلم شما نیست، چرا از حروف A-T-M به عنوان مخفف «آقا! به این مرد نزدیک شو!» استفاده نکنید؟ </طنز تعدیل‌گر>

۳. طنز انتقادی^۴: طنزی که به‌عنوان ابزاری برای نقد غیرمستقیم نگرش‌ها یا رفتارهای پرسشگر به کار می‌رود (این نوع، در واقع زیرمجموعه‌ی خاصی از طنز تعدیل‌گر محسوب می‌شود). <طنز انتقادی> هرچند احساس شما درباره بدنتان کاملاً قابل درک، اما گاهی خوبه به یاد داشته باشیم که معمولاً بیش از حد لازم به خودمون سخت می‌گیریم. </طنز تعدیل‌گر>

¹ solidarity

² humor-bonding

³ humor-hedging

⁴ humor-criticizing

۴. روش پژوهش

داده‌های پژوهش مشتمل بر ۱۳۸ راهبرد توصیه (۱۱۸ راهبرد منفرد و ۲۰ توصیه ترکیبی) است که برگرفته از ۳ نمایشنامه اکبر رادی به نام‌های *روزنه آبی*، *منجی در صبح نمناک* و *هاملت با سالاد فصل* است که در آن ارتباط زنان و شوهران‌شان رو به زوال و جدایی است.

نمایشنامه *روزنه آبی*، تقابل دونسل روشنفکر و سنتی را روایت می‌کند. پيله‌آقا تاجر ماهی است و با خست و افکار شیطنت‌بار کهنه‌اش، خانواده‌اش را در تنگنای روحی قرار داده است؛ پسرش «احسان» به تهران گریخته و همسرش، خانمی، و دخترش، افشان، نیز با وی مخالف‌اند. انوش با افکار روشنفکرانه همراه خانواده به خواستگاری افشان می‌رود، اما پيله‌آقا، که قصد دارد دخترش را در قبال ثروت به پیرمردی با اسم حاجی زاده عرضه کند، از حضور در مراسم خواستگاری سرباز می‌زند و عمداً نقشه سفر می‌کشد.

نمایشنامه منجی در صبح نمناک روزهای اوج و حضيض نمایشنامه‌نویسی مشهور بنام شایگان را روایت می‌کند. در آخرین روزهای اوج خود، او قرارداد چاپ بیستمین اثرش با نام *منجی* را در ازای مبلغی بالا، امضا می‌کند و چک آن را به همسرش کتابیون تقدیم می‌کند و وی بلادرنگ آن را خرج می‌کند. چاپ *منجی بدستور طلایی*، دوستش که اکنون مدیر کل اداره نگارش شده است، متوقف شده و ناشر چک خود را از وی مطالبه می‌کند و برای بازپرداخت آن لاجرم قرارداد چاپ اولین اثرش، *نسل ما*، را به‌جای *منجی* امضا کند. شبی که با همسرش برای اجرای نمایشنامه‌ای به نام *پُل دعوت* بودند با همسرش که با خودنمایی خود را آراسته، دعوا می‌کند و به تئاتر نمی‌روند. از این به‌بعد روابط زن و شوهر رو به تیرگی می‌رود و به‌ویژه پس از درگیری سختی که طلایی و فلسفی را از خانه‌اش بیرون می‌کند و از کتابیون می‌خواهد تا برای مدتی نزد پسرشان در فرانسه برود. کتابیون با عدم درک شایگان، از او می‌خواهد تا خانه را که به نام خودش نیز هست بفروشد و برای همیشه در پاریس مستقر شود. طلایی، پیشنهاد بورسی تحقیقاتی در فرانسه به شایگان می‌کند. کتابیون از شایگان می‌خواهد که هر دو با هم بروند، اما شایگان نمی‌پذیرد. او که تصمیم گرفته *منجی* را مخفیانه منتشر کند، از استیانا تقاضای کمک می‌کند. کتابیون که تحمل رابطه شایگان و استیانا را ندارد، طلایی را در جریان می‌گذارد. ساواک به خانه شایگان هجوم می‌آورد. کلیه آثارش را توقیف می‌کنند و جلوی اجرای تئاترش را می‌گیرند. کتابیون، خانه را به حراج گذاشته و عازم رفتن است. شایگان ممنوع‌الخروج می‌شود و طلایی در ازای پاسپورت شایگان از او می‌خواهد نمایشنامه‌ای در جهت منافع حکومت بنویسد اما شایگان صبح هنگام در خانه‌اش خودکشی می‌کند.

هاملت با سالاد فصل درباره زن و شوهری بنام پروفیسور دماغ چن بختیار، که فلسفه خوانده و به‌نوعی به فشر روشنفکر جامعه متعلق است، و ماه‌سیمما، از خانواده‌ای ثروتمند و اشرافی، است که هیچ تناسبی با همدیگر ندارند. دماغ روشنفکری سرخورده است که به خاطر ترس از پدربزرگ، پدر و عمومی

ماه‌سیما، خردورزی، بارزترین ویژگی روشنفکر، را هم از دست داده است و چنان مطیع و ضعیف است که حتی قدرت دفاع از خود را هم ندارد. او به جرم باز کردن پنجره (برای فرار از بوی خفه‌کننده امشی که نمادی از اختناق در جامعه است) باید تاوان سختی بپردازد و در نهایت تبدیل به موجودی با سر موش و بدن انسان می‌شود.

برای جمع‌آوری داده‌ها، ابتدا دیالوگ‌های هر نمایشنامه که در آن همسران و شوهران شرکت دارند و حاوی توصیه هستند، مشخص می‌شوند و سپس بر اساس تقسیم‌بندی لوچر (۲۰۰۶)، مشخص می‌شود که توصیه‌ها به کدام راهبرد متعلق هستند. سپس فراوانی هر کدام از این توصیه‌ها برای تحلیل مشخص می‌شوند.

۵. یافته‌ها

در این بخش به نتایج بررسی توصیه در نمایشنامه‌های منتخب پرداخته می‌شود:

۱.۵ نمایشنامه روزه آبی

وقتی که انوش قصد دارد به همراه خانواده به خانه پيله آقا و خانمی برای خواستگاری افشان بیاید، پيله آقا برآشفته می‌شود و مخالفت خود را با این خواستگاری و خود انوش ابراز می‌دارد و شروع به انتقاد کردن می‌کند:

> انتقاد < شماها دعوتشون کردین، نه من. > / انتقاد <.

اما خانمی معتقد است بعد از مدت‌ها فرد مناسبی برای دخترشان پیدا شده است و انتقاد پيله آقا را با انتقاد پاسخ می‌دهد:

> انتقاد < چه مانعی داره مجلس مون ابرومندانه برگزار بشه؟ > / انتقاد <.

در هر دو مورد طرفین وجهه همدگیر را تهدید می‌کنند. پيله آقا قصد کوتاه آمدن ندارد و می‌خواهد به طبقه پایین برود اما با راهبرد تقویت از سوی خانمی مواجه می‌شود:

> تقویت < تو، باید، باشی / تقویت <. اونا همین حالا ممکنه بیان.

اما پيله آقا تسلیم‌ناپذیر است و وی نیز از همان راهبرد تقویت و سه بار استفاده می‌کند:

وقتی اومدن، > / تقویت < بگو آقا کسالت داره. > / تقویت <،

> تقویت < بگو زردابش به هم خورده، ثقل سرد کرده > / تقویت <،

> تقویت < بگو، اصلاً بگو رو به قبله‌س، خلاص. > / تقویت <.

اینجاست که خانمی باز رو به راهبرد انتقاد می‌آورد و می‌پرسد:

آخه چرا؟ > انتقاد < چرا پی شر می‌گردی مرد؟ > / انتقاد <

> انتقاد < این کرد و کارهای بچه‌گانه چیه می‌کنی؟ > / انتقاد <

پيله آقا باز بر مواضع قبلی خود استوار مانده است و از همان راهبرد انتقادی استفاده می‌کند که خانمی از آن در برخورد با وی بهره می‌برد:

برای اینکه تو این خونه < انتقاد > هر کی یه سازی می‌زنه، < /انتقاد >
 برای اینکه < انتقاد > هیچکس خط منو نمی‌خونه، < /انتقاد >
 برای اینکه < انتقاد > یه اردو آدمو سر خود دعوت می‌کنین که بیان جمعه منو خراب کنن < /انتقاد >، و
 تازه < انتقاد > انتظار دارین بشینم این جا قاه‌قاه بخندم و براتون والانس هم بزنم؟ < /انتقاد >
 اصلاً < انتقاد > چه موضوع داره مثل قشون سلم و تور راه بیفتن و وقت ناهار سرریز بشن خونه آدم؟ < /
 انتقاد >

مگه اینجا کارمانسرای حضرته؟

اما خانمی هم کوتاه نمی‌آید و مصرتر از قبل بر مواضع خود پا می‌فشارد و از همان راهبرد انتقاد استفاده می‌کند:

اونو برای افشان دارن می‌آن پدر جان، خواستگاریه. < انتقاد > چرا خودتو می‌زنی به اون راه؟ < /انتقاد >
 < انتقاد > آخه تا کی باید از دست تو خفت بکشم و پیش مردم سرشکسته باشم؟ < انتقاد >
 < انتقاد > چرا خودتو سبک می‌کنی مرد؟ < /انتقاد >
 < انتقاد > آخه عزتی، احترام ... چرا انقدر دور از آدمیزادی؟ < /انتقاد >
 < انتقاد > فقط تویی که پست می‌شی < /انتقاد >.

به امید اینکه این انتقادات تأثیری در پیله‌آقا کرده باشد، خانمی راهبرد انتقاد را با راهبرد تقویت جایگزین می‌کند:

راست می‌گی، < تقویت > برو بالا مؤدب بشین، < /تقویت >
 < تقویت > چهار کلمه بگو < /تقویت >
 < تقویت > یه شأنی نشون بده. < /تقویت >
 < انتقاد > بی‌ادبی بزرگتر خونه‌ای. < /انتقاد >
 اما دریغ از همراهی پیله‌آقا. برای حذر از این امر، تصمیم می‌گیرد که از خانه برود؛ لذا خانمی بازهم به راهبرد انتقاد رو می‌آورد تا بلکه شوهرش را مجاب کند که خود در مهمانی حاضر شود:
 < انتقاد > دیگه به تنگ اومدم. < /انتقاد >
 < انتقاد > دیگه از دست تو فجاه کردم. < /انتقاد >
 < انتقاد > تاچه تاچه برنج توی صندوق انبار می‌ریزی و درشو جلوی من قفل می‌کنی، < /انتقاد >
 < انتقاد > شلوار تو می‌بری پیش آسَد طاهر پالاندوز وصله میندازی. < /انتقاد >
 < انتقاد > عینک‌تو از کهنه فروشی‌های «خواهر امام» می‌خری. < /انتقاد >
 < انتقاد > دندون تم که مال این یهودی‌های دوره‌گرده. < /انتقاد >
 < انتقاد > دیگه حیثیت و آبرو برای ما نداشتی. < /انتقاد >

> انتقاد> حالام که یه مرد با کمال و تحصیل کرده واسه دخترت اومده، خودتو این‌جا قایم کردی />
<انتقاد>

> انتقاد> و تازه نقشه کشیدی می‌خواهی بری سفر. /> انتقاد>

> انتقاد> و من که بیس و پنج ساله زنتم، همسر و هم‌بالین‌تم، نمی‌دونم کجا داری می‌ری. /> انتقاد>

۲.۵ نمایشنامه منجی در صبح نماز

رفت و آمد زیاد دوستان، همکاران و دست‌انکاران چاپ و نشر به خانه شایگان که نویسنده‌ای مشهور و نامی است، برای کتابیون خوشایند نیست و این باعث می‌شود دهان به انتقاد بگشاید

> انتقاد> چرا این رفت و آمدهای متفرقه رو کم نمی‌کنی؟ /> انتقاد> این‌ها کی‌اند دم به ساعت اینجا ولواند؟

> انتقاد> تو که هیچ وقت با من نیستی. /> انتقاد>

شایگان همسرش را دوست دارد ولی این انتقاد وی را بر نمی‌تابد و انتقاد را با انتقاد اما با احتیاط جواب می‌دهد؛ او از تعدیل‌کننده «خواهش می‌کنم» استفاده می‌کند تا از شدت تهدید وجهه انتقاد خویش بکاهد و به کتابیون با استفاده از راهبرد پیوندسازی توصیه می‌کند که به وی امکان شکفته‌شدن بدهد:
> انتقاد> کتابیون! خواهش می‌کنم مرا عذاب نده. /> انتقاد>. > پیوندسازی> به من امکان بده عزیزم. بگذار شکفته بشوم، بگذار ثمر بدهم. /> پیوندسازی>

کتابیون که انتقاد شوهرش را تعدیل‌شده می‌یابد و نیز اینکه وی از راهبرد پیوندسازی استفاده می‌کند، هرچند بر موضع خود می‌ماند اما با استفاده از راهبرد تقویت ولی با استفاده از دو تعدیل‌کننده (لطفاً و جمله شرطی) شایگان را توصیه می‌کند که جلوی آمدن یکی از دوستانش را بگیرد:

> تقویت < لطفاً دیگر این آدم اینجا نباید /> تقویت < در غیر اینصورت اگر برخوردی پیش بیاید مسئولش تو هستی.

در ادامه نمایشنامه چاپ نمایشنامه منجی، به سبب سرباز زدن شایگان از اصلاح اشکالاتی که طلایی، مدیر کل اداره انتشارات، خواستار آن است، به مشکل خورده است و ناشر درخواست مستردکردن چک را دارد، اما کتابیون چک را با مشورت همسر آقای طلایی خرج کرده است؛ کتابیون شوهرش را با راهبردهای انتقادی به اصلاح اشکالات توصیه می‌کند؛ ولی شایگان سعی در مقابله به مثل با استفاده از راهبرد انتقاد دارد اما سعی می‌کند با استفاده از تعدیل‌گرها از شدت انتقاد بکاهد که واکنش تندتر کتابیون را در پی دارد و این مقابله به مثل ادامه پیدا می‌کند:

کتابیون: محمود، صحبت یک قرارداد صد هزار تومنی است. اوه، من نمی‌دانم > انتقاد> این باد کله تو کی می‌خواد بخوابد. /> انتقاد>

شایگان: کتی، این‌ها دیگر امور شخصی من است؛ > احتیاط /> انتقاد> خواهش می‌کنم مداخله نکن. />
<احتیاط /> انتقاد>

کتابیون: چطور مداخله نکنم؟ <طنزانتقادی> نکند حقوق سلطنتی می‌گیری و من خبر ندارم!
</طنزانتقادی>

<انتقاد> پس مخارج این خانه از کجا می‌آید؟ </انتقاد>

<انتقاد> پس هزینه تحصیل مازیار را کی می‌دهد؟ </انتقاد>

<انتقاد> تو خیلی خودخواهی محمود. </انتقاد>

شایگان: <انتقاد> تو چرا موقعیت مرا در نظر نمی‌گیری؟ </انتقاد>

<انتقاد> چرا حرف‌هایی می‌زنی که مثل خنجر به قلبم فرو برود؟ </انتقاد>

ارتباط زناشویی کتابیون و شایگان از صحنه‌ای که قرار است با هم به اجرای نمایش یکی از دوستانش بروند و شایگان از نحوه لباس پوشیده کتابیون بر می‌آشوبد، رو به تیرگی می‌رود؛ کتابیون در توصیه‌هایش به شایگان راهبرد انتقادی و شایگان در توصیه‌هایش به کتابیون بر موضع خود پافشاری می‌کند و راهبرد تقویت را به کار می‌بندند:

کتابیون: <انتقاد> من نمی‌دونم تو چه موجودی هستی! پس یک دفعه بگو کفن بپوشم. </انتقاد>

شایگان: نگفتم کفن بپوش؛ می‌گویم <تقویت> موقعیت را درک کن </تقویت>

<تقویت> اگر می‌خواهی بیایی، برو، برو این لباس لعنتی را بکن. </تقویت>

کتابیون: باشد و ضمناً با توهم نمی‌آیم.

شایگان: <تقویت> هرغلطی می‌خواهی بکن <تقویت> ولی مرا راحت بگذار.

کتابیون: تو بیماری عزیزم.

شایگان که از ارتباط دوستانه همسرش با همسر طلایی خوشنود نیست با استفاده از راهبرد تقویت ولی با استفاده از تعدیل‌کننده «خواهش می‌کنم» و نیز از نشانگرهای احتیاط «یک مدتی» به همسرش توصیه می‌کند که آمد و شد خود را با مینو بخاطر وی قطع کند، و حتی از راهبرد پیوندسازی هم استفاده می‌کند ولی توصیه‌هایش مورد قبول کتابیون واقع نمی‌شود و روابط این دو بعدها به جدایی ختم می‌شود و شایگان خود کشتی می‌کند:

شایگان: کتی <تقویت> خواهش می‌کنم برای یک مدتی روابطت را با مینو کم کن. </تقویت>

کتابیون: دیگر چه؟

شایگان: «پیوندسازی» رفت و آمدهای تو با مینو برای من خیلی گران تمام می‌شود. </پیوندسازی>

<

کتابیون: یعنی چه؟

شایگان: <تقویت> خواهش می‌کنم کتی. به خاطر من این کار را بکن. </تقویت>

۳.۵ نمایشنامه هاملت با سالاد فصل

در نمایشنامه هاملت با سالاد فصل رادی زندگی زن و شوهری از دو طبقه اجتماعی بسیار متفاوت را به تصویر می‌کشد؛ پروفیسور دماغ چخ بختیار، فیلسوف شکست خورده‌ای است که سمبل قشر روشنفکر ورشکسته‌ای است که در خانواده ثروتمند و اشرافی ماه سیما خردورزی، بارزترین ویژگی روشنفکر، را هم از دست داده است و هیچ اراده‌ای از خود ندارد و مطیع بلامنازع ماه سیماست و با وی مثل برده و کودکی که هیچ اختیاری از خود ندارد، برخورد می‌شود؛ لذا توصیه‌هایی که به وی می‌شود اغلب توصیه‌هایی با راهبرد تقویت (دستوری) است تا خاطر عزیز افراد خانواده ماه‌سیما را نرنجانند، هرچند توصیه‌هایی از جنس انتقاد و پیوندسازی را نیز دریافت می‌کند.

ماه سیما: دمی جان < تقویت > یادت باشه < / تقویت >

وقتی تورو به‌اش معرفی کردم، < تقویت > آبروی منو حفظ کنی‌ها، < / تقویت >

< تقویت > گوش کردی؟ < / تقویت >

< تقویت > وفار نشون بدی < / تقویت >،

< تقویت > لطیف باشی < / تقویت >،

< تقویت > دگمه‌هاتو ببندی < / تقویت >.

< تقویت > گوش می‌کنی؟ < / تقویت >

< تقویت > برو چندتا چرخ بزن < / تقویت > و

< تقویت > کباده بکش؛ < / تقویت > بلکه قوه بگیری.

اصولاً دماغ شخصیتی است که هرگونه فاعلیتی را از دست داده است و اختیاری از خود ندارد، لذا در برخی جاها که ماه‌سیما راهبرد تقویت و دستور را کنار می‌گذارد و دست به توصیه‌هایی با راهبرد انتقاد می‌زند تا بازهم دماغ را متوجه کند که مبادا رنجش خاطری در خود وی یا اعضای خانواده‌اش ایجاد شود، اما این راهبردها نیز همانند راهبردهای پیشین جز تبعیت و اکنشی بر نمی‌انگیزند، چون دماغ غیر از عروسک خیمه‌شب‌بازی خانواده ماه‌سیما نیست:

ماه‌سیما: < انتقاد > رفته کجا واستاده؛ درست زیر دوربین پدربرگ! < / انتقاد >

اوه، دمی جان! < انتقاد > تو هیچوقت مراقب کلمات خودت نیستی. < / انتقاد >

< انتقاد > همیشه حرفی می‌زنی یا حرکتی می‌کنی که قریت پیش من می‌آد پایین. < /

انتقاد <

< انتقاد > مگه اینارو همین حالا بهات نگفتم؟ < / انتقاد >

دربرخی موارد ماه‌سیما راهبرد پیوندسازی را بکار می‌گیرد و هدف غایی این راهبرد نیز اسن است که خاطر پدربرگ متألم نشود:

ماه‌سیما < پیوندسازی > ما باید با هم خوب تا کنیم عزیزم، < / پیوندسازی >
< پیوندسازی > باید با همدیگه مهربون باشیم. < / پیوندسازی > و گرنه پدر بزرگ واقعاً متالم می‌شه.

نمایشنامه‌ها	جنسیت	انواع توصیه						مجموع	
		پیوندسازی	تقویت	انتقاد	همدردی	احتیاط	تحسین		طنز
روزنه آبی	مرد	۰	۴	۷	۰	۰	۰	۰	۱۱
	زن	۰	۵	۲۰	۰	۰	۰	۰	۲۵
منجی در صبح نمناک	مرد	۲	۵	۳	۰	۰	۰	۰	۱۰
	زن	۰	۰	۷	۰	۰	۰	۰	۷
هاملت با سالاد فصل	مرد	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	زن	۹	۳۰	۱۰	۰	۰	۰	۰	۴۹
مجموع	مرد	۲	۹	۱۰	۰	۰	۰	۰	۲۱
	زن	۹	۳۵	۳۷	۰	۰	۰	۰	۸۱
مجموع		۱۱	۴۴	۴۷	۰	۰	۰	۰	۱۰۲

جدول شماره ۱- فراوانی راهبردهای توصیه در میان زنان و شوهران در نمایشنامه‌های منتخب رادی

۵. بحث و بررسی

یافته‌های کمی این پژوهش نشان داد که از ۱۰۲ مورد توصیه در سه نمایشنامه بحرانی اکبر رادی، سه راهبرد انتقاد (۴۷ مورد)، تقویت (۴۴ مورد) و پیوندسازی (۱۱ مورد) تنها راهبردهای موجود هستند و راهبردهای همدردی، احتیاط، تحسین و طنز به طور کامل غایب‌اند. همچنین زنان با ۸۱ توصیه (۷۹/۵ درصد) در مقایسه با مردان با ۲۱ توصیه (۲۰/۵ درصد) نقش فعال‌تری در توصیه‌دهی داشتند. اما پرسشی که این اعداد مطرح می‌کنند این است که این الگوها چه نسبتی با چارچوب نظری لوچر (۲۰۰۶) دارند و چه روایت نظری جدیدی از ماهیت توصیه در شرایط بحرانی ارائه می‌دهند؟ پاسخ به این پرسش مستلزم آن است که نخست رابطه یافته‌ها با مدل لوچر روشن شود و سپس بر اساس داده‌ها، اقدام به توسعه مدل شود.

مدل لوچر (۲۰۰۶) با ارائه دسته‌بندی هفت‌گانه راهبردهای توصیه، ابزاری قدرتمند برای تحلیل این کنش ارتباطی در اختیار پژوهشگران قرار می‌دهد. یافته‌های پژوهش حاضر ضمن تأیید اعتبار این دسته‌بندی، نشان می‌دهد که مدل مذکور نیازمند افزودن یک متغیر زمینه‌ای جدید «سرمایه عاطفی رابطه» است؛ این مفهوم به مجموعه انباشته‌ای از اعتماد، تاریخچه همکاری‌های موفق و باور به امکان تغییر مثبت در دیگری اطلاق می‌شود که تعیین می‌کند کدام یک از راهبردهای هفت‌گانه در یک بافت

خاص در دسترس و کارآمد هستند. در حقیقت، آنچه لوچر از آن غفلت کرده، این است که راهبردهای توصیه به طور یکسان در همهٔ بافت‌های ارتباطی در دسترس نیستند؛ بلکه بودجهٔ راهبردی هر کنشگر ارتباطی مستقیماً توسط میزان سرمایهٔ عاطفی موجود در آن رابطه تعیین می‌شود. در شرایطی که سرمایهٔ عاطفی مثبت بالاست (مانند روابط صمیمی سالم)، همهٔ هفت راهبرد بالقوه در دسترس هستند. اما در شرایط بحرانی که این سرمایه به صفر رسیده یا منفی شده است، دایرهٔ راهبردهای ممکن به شدت محدود می‌شود.

داده‌های این پژوهش وجود یک فرایند پویا و سه‌مرحله‌ای را در تحول کارکرد توصیه از آغاز تا پایان یک رابطهٔ بحرانی آشکار می‌سازد که می‌توان آن را مدل واپاشی ارتباط توصیه‌ای نامید. در مرحلهٔ اول، که هنوز اندکی از سرمایهٔ عاطفی مثبت باقی مانده است، راهبرد پیوندسازی غالب است و توصیه کارکردی همبسته‌ساز و التماس‌گونه دارد؛ نمونه‌هایی مانند «به من امکان بده عزیزم» از زبان شایگان یا «ما باید با هم خوب تا کنیم عزیزم» از زبان ماهسیما در این مرحله جای می‌گیرند. با این حال، آنچه داده‌ها آشکار می‌سازد این است که پیوندسازی در این بافت‌ها نه از روی اطمینان از تأثیر آن، که از سر درماندگی ارتباطی و به عنوان آخرین راهکار باقیمانده انجام می‌شود. زمانی که این تلاش‌های پیوندساز سه بار متوالی با پاسخ مثبت مواجه نشوند، آن‌گونه که در مورد شایگان و کتابون به وضوح مشاهده می‌شود، گفتمان به ناچار وارد مرحلهٔ مرحلهٔ تشدید تخریب می‌شود. در این مرحله، راهبردهای انتقاد و تقویت به ترتیب با هدف تهدید وجههٔ ایجابی (از طریق سرزنش، تحقیر، یادآوری کاستی‌های گذشته و زیر سؤال بردن صلاحیت اخلاقی یا عملی مخاطب) و وجههٔ سلبی (از طریق دستورهای صریح، افعال الزامی مانند باید، واجب است و سلب آزادی عمل از مخاطب) به کار گرفته می‌شوند. یافتهٔ مهم آن است که در این مرحله، توصیه دیگر کارکرد حل مسئله ندارد، زیرا مسئله‌ای که باید حل شود، سال‌هاست حل نشده باقی مانده است، بلکه کارکرد اصلی آن ثبت و اثبات تقصیر و بازتولید روایت قربانی‌بودن است. توصیه‌کننده با انتقاد از دیگری، نه به دنبال تغییر او، که به دنبال تثبیت موقعیت اخلاقی برتر برای خود است. آنچه این مدل را از یک توصیف صرف فراتر می‌برد، شناسایی «نقطهٔ بی‌بازگشت» است؛ زمانی که نسبت توصیه‌های انتقادی به پیوندسازی از ۵ به ۱ فراتر رود، که در داده‌های پژوهش حاضر در هر سه نمایشنامه مشاهده می‌شود، دیگر هیچ توصیه‌ای، حتی اگر با بهترین نیت بیان شود، پذیرفته نخواهد شد و رابطهٔ زناشویی وارد مرحلهٔ فروپاشی و سکوت توصیه‌ای، جایی که توصیه جای خود را به طرد، خشونت کلامی، سکوت مطلق و در نهایت جدایی یا مرگ می‌دهد، می‌شود چنان‌که در خودکشی شایگان در منجی در صبح نمناک، اعدام دماغ در هاملت با سالاد فصل و ترک خانه توسط پیله‌آقا در روزنهٔ آبی به روشنی به تصویر کشیده شده است.

در ارتباط با فقدان کامل چهار راهبرد همدردی، احتیاط، تحسین و طنز در این نمایشنامه‌ها، داده‌ها وجود یک پیش شرط پنهان را آشکار می‌سازند که در مدل اصلی لوچر (۲۰۰۶) نه تنها بدان اشاره نشده، بلکه تلویحاً مفروض گرفته شده است که همهٔ راهبردها در همهٔ بافت‌ها به یک اندازه در دسترس هستند. یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که این چهار راهبرد نیازمند سطح معینی از سرمایهٔ عاطفی مثبت، متشکل از سه مؤلفه اعتماد متقابل (باور به اینکه دیگری به دنبال ضرر من نیست)، تاریخچه‌ای از همکاری موفق در حل مسائل پیشین (که اثبات می‌کند توصیه‌ها در گذشته مفید بوده‌اند)، و باور به امکان تغییر مثبت در دیگری (که توصیه را کنشی امیدبخش می‌کند، نه ناامیدانه) است. در هر سه نمایشنامهٔ مورد بررسی، این سرمایهٔ عاطفی به صفر رسیده یا حتی معکوس شده است، یعنی آنچه باقی مانده، سرمایهٔ عاطفی منفی است که مؤلفه‌های آن عبارتند از سوءظن سیستماتیک (هر توصیه‌ای به عنوان توطئه یا تحقیر تفسیر می‌شود)، تاریخچه‌ای از ناکامی مکرر در توصیه‌های پیشین (که به درماندگی آموخته‌شده در توصیه‌کننده و مقاومت آموخته‌شده در توصیه‌شونده انجامیده است)، و باور به اینکه دیگری عمداً و با آگاهی کامل در مسیر اشتباه گام برمی‌دارد، باوری که توصیه را از کمک به اتهام تبدیل می‌کند. در چنین فضایی، احتیاط نه مؤدبانه که ریاکارانه، ترسو و حتی توهین‌آمیز تلقی می‌شود؛ همدردی نه همراهی که از سرِ ترحم و برتری‌جویی تفسیر می‌گردد و تحسین غیرواقعی، چاپلوسانه و دستکاری‌شده به نظر می‌رسد و طنز، که اساساً نیازمند حداقلی از صمیمیت، زمینهٔ مشترک معنایی و امنیت روانی برای درک شوخی است، جای خود را به طعنه، کنایهٔ سمی و استهزا می‌دهد که نه همبستگی که تحقیر و جدایی و دشمنی را بازتولید می‌کند. این یافته در تضاد آشکار با پژوهش بورتن (۲۰۰۴) است که معتقد بود توصیه در میان افراد صمیمی نه تنها تحمیل‌کننده نیست که می‌تواند به تقویت رابطهٔ اجتماعی کمک کند؛ این پژوهش استدلال می‌کند که گزارهٔ بورتن تنها زمانی صادق است که صمیمیت واقعی و سرمایهٔ عاطفی مثبت به عنوان پیش شرط وجود داشته باشند، و در غیاب این دو، توصیه دقیقاً به عامل تسریع‌کنندهٔ فروپاشی و تشدیدکنندهٔ تعارض تبدیل می‌شود.

در باب تفاوت جنسیتی در توصیه‌دهی، داده‌ها نتایجی ظریف‌تر و در عین حال صریح‌تر از آنچه در نگاه نخست به نظر می‌رسد ارائه می‌دهند و تفسیر رایج در برخی رویکردهای جامعه‌شناختی زبان مبنی بر سلطهٔ زبانی زنان یا پرحرفی ذاتی زنان در توصیه‌دهی را به صراحت به چالش می‌کشند و در عوض، استدلال می‌کنند که فراوانی بالای توصیه‌های زنانه (۸۱ مورد در برابر ۲۱ مورد مردان) بازتاب مسئولیت عاطفی نامتناسبی است که جامعهٔ سنتی و ساختارهای قدرت درون آن، بر دوش زنان نهاده است. روایت‌های درون‌متنی نمایشنامه‌ها این تفسیر را تأیید می‌کنند؛ در هر سه نمایشنامه، این زنان هستند که بارِ مدیریت عاطفی رابطه و حفظ حداقلی پیوند زناشویی را بر دوش می‌کشند. خانمی در *روزنهٔ آبی*

علی‌رغم مخالفت شدید پيله‌آقا، تلاش می‌کند مراسم خواستگاری را حفظ کند و دخترش را از سرنوشتی ناخوشایند نجات دهد. کتابیون در منجی در صبح نمناک مکرراً و با افزایش ناامیدی سعی می‌کند شایگان را به واقعیت‌های مالی و اجتماعی بازگرداند، در حالی که شایگان به تدریج از هرگونه گفت‌وگوی عملی طفره می‌رود. ماه‌سیما در هاملت با سالاد فصل با وجود تمام قدرت ظاهری و طبقاتی‌اش، مدام در تلاش است دماغ را از لغزش‌های اجتماعی و فروپاشی حیثیت خانوادگی بازدارد، تلاشی که سرانجام نیز بی‌نتیجه می‌ماند. بنابراین، فراوانی بالای توصیه‌های زنان نه نشانه قدرت زبانی یا سلطه‌جویی ارتباطی، که نشانه تلاش وامانده و رو به شکست برای حفظ رابطه در ساختاری نابرابر است، تلاشی که در هر سه مورد سرانجام به شکست کامل می‌انجامد. این یافته با پژوهش کانگ و همکاران (۲۰۲۵) که نشان داد کاربران زن در فضاهای مجازی با احتمال بیشتری به درخواست و ارائه راهنمایی می‌پردازند، همسو است؛ اما این پژوهش از آن فراتر رفته و پیوندی ساختاری میان تکرر توصیه‌های زنانه و موقعیت نابرابر زنان در نهاد سنتی خانواده برقرار می‌کند، پیوندی که در تحلیل‌های صرفاً زبان‌شناختی معمولاً نادیده گرفته می‌شود.

در مقایسه‌ای نظام‌مند با پژوهش‌های پیشین، یافته‌های این پژوهش هم نقاط همسویی و هم نقاط افتراق قابل توجهی دارد. یافته‌های پژوهش حاضر، نتایج پژوهش دیکاپوا و هوپر (۱۹۹۵) که نشان دادند در توصیه‌های درخواست‌نشده، توصیه‌کننده خود را در موقعیت فرادست قرار می‌دهد را در مورد مردان تأیید و در مورد زنان رد می‌شود، زیرا زنان در این نمایشنامه‌ها، به جز ماه‌سیما که موقعیتی طبقاتی فرادست دارد، با وجود پذیرش ضمنی موقعیت فرودست خود، همچنان به توصیه‌کردن ادامه می‌دهند و این توصیه‌ها نیز معمولاً بی‌پاسخ یا توأم با مقاومت تهاجمی مواجه می‌شود. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های پژوهش لوچر (۲۰۰۶) که احتیاط را راهبرد غالب حفظ وجهه در توصیه‌های اینترنتی معرفی کرد و با پژوهش مورو (۲۰۱۲) که همدردی را راهبرد غالب در توصیه‌های آنلاین ژاپنی می‌دانست، در تضاد کامل قرار دارد، در بافت بحران زناشویی در آثار رادی، نه تنها احتیاط و همدردی غالب نیستند، بلکه به کلی غایب‌اند و انتقاد و تقویت راهبردهای غالب هستند. این تضاد نشان می‌دهد که بافت موقعیتی، و به ویژه متغیرهای فاصله عاطفی انباشته، تاریخچه تعارضات حل‌نشده و سرمایه عاطفی رابطه، نقشی تعیین‌کننده در انتخاب راهبردهای توصیه دارد که در بسیاری از مدل‌های پیشین نادیده گرفته شده یا دست‌کم به حاشیه رانده شده است. در نهایت، همسو با پژوهش هریتیچ و سفی (۱۹۹۲) که نشان داد مادران نخست‌زاده با اظهار دانش خود، توصیه‌های کارشناس بهداشت را اضافی تلقی می‌کنند، در هر سه نمایشنامه، توصیه‌شوندگان، چه مرد و چه زن، همواره خود را آگاه‌تر، درست‌تر و صاحب‌حق‌تر از توصیه‌کننده می‌دانند و به همین دلیل هیچ توصیه‌ای را نمی‌پذیرند.

با این تفاوت اساسی که در پژوهش هریتیج و سفی، توصیه‌شوندگان مادرانی کم‌تجربه در برابر کارشناس باتجربه بودند، اما در پژوهش حاضر، توصیه‌شوندگان خود را نه تنها هم‌تراز، که برتر از توصیه‌کننده می‌دانند، وضعیتی که مقاومت در برابر توصیه را شدیدتر و تخریب‌کننده‌تر می‌سازد.

۶ نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش نشان می‌دهند که توصیه در روابط بحرانی و آستانه فروپاشی، فارغ از جنسیت توصیه‌کننده و بر خلاف یافته‌های پژوهش‌های پیشین در بافت‌های غیربحرانی (مانند محیط‌های درمانی، آموزشی یا مجازی)، کارکرد ارتباطی خود را از همبستگی‌سازی به تخریب‌گری تغییر می‌دهد و این تغییر در نقطه مشخصی رخ می‌دهد که نسبت توصیه‌های انتقادی به پیوندسازی از ۵ به ۱ فراتر رود؛ پس از عبور از این نقطه، دیگر هیچ توصیه‌ای، حتی اگر مؤدبانه، محتاطانه یا همدلانه بیان شود، قابل پذیرش نیست و توصیه به جای آنکه راهگشای بحران باشد، خود به بخشی از مسئله و عاملی در تسریع فروپاشی تبدیل می‌شود. این گزاره نه تنها پاسخ نهایی به پرسش‌های سه‌گانه این پژوهش است، بلکه مدلی قابل آزمون برای پژوهش‌های آتی در بافت‌های مشابه یا متفاوت فراهم می‌آورد.

در پاسخ به سه پرسش محوری پژوهش، نتایج حاکی از آن است که نخست، در این بافت پرتنش، هر دو وجههٔ ایجابی و سلبی به شدت مورد تهدید قرار می‌گیرند، اما راهبرد انتقاد (تهدید وجههٔ ایجابی) با ۴۷ مورد بیشترین فراوانی را دارد که نشان‌دهندهٔ غلبهٔ رویکرد سرزنش‌محور بر رویکرد محدودساز است و این اولویت‌بندی بدین معنی است که در روابط بحرانی، سرزنش کردن دیگری، تهدید وجههٔ ایجابی، مهم‌تر از محدود کردن آزادی عمل او، تهدید وجههٔ سلبی، تلقی می‌شود، زیرا هدف نهایی نه تغییر رفتار که تثبیت روایت اخلاقی خود است. دوم، بر اساس مدل لوچر (۲۰۰۶) اما با توسعهٔ مفهومی ارائه‌شده در بخش بحث، پرکاربردترین راهبردها به ترتیب عبارتند از انتقاد (۴۷ مورد)، تقویت (۴۴ مورد) و پیوندسازی (۱۱ مورد) و چهار راهبرد دیگر (همدردی، احتیاط، تحسین و طنز) به طور کامل غایب هستند، غیابی که نشانهٔ فرسایش سرمایهٔ عاطفی مثبت و غلبهٔ سرمایهٔ عاطفی منفی در این روابط است. سوم، از نظر کمی تفاوت معناداری میان زنان و مردان وجود دارد، زنان با ۸۱ مورد (۷۹/۵ درصد) در مقایسه با مردان با ۲۱ مورد (۲۰/۵ درصد) فعال‌ترین نقش را در توصیه‌دهی ایفا می‌کنند، اما این تفاوت نه نشانهٔ قدرت زبانی زنان که نشانهٔ مسئولیت عاطفی نامتناسب و تلاش واماندهٔ آنان برای حفظ رابطه در ساختاری نابرابر تفسیر می‌شود. از نظر کیفی نیز هر دو جنس از همان سه راهبرد استفاده می‌کنند و تفاوتی در تنوع یا نوع راهبردهای به کار گرفته شده میان زنان و مردان دیده نمی‌شود.

یافته‌ای که خود تأییدکننده این است که بحران، تفاوت‌های جنسیتی در سبک توصیه‌کردن را از میان می‌برد و هر دو جنس را به سوی همان راهبردهای تخریبی، انتقاد و تقویت، سوق می‌دهد.

این پژوهش هم از جنبه نظری و هم از جنبه کاربردی به حوزه مطالعات توصیه و تحلیل گفتمان کمک می‌کند. از جنبه نظری، این پژوهش با تمرکز بر بافت خاص و بحرانی روابط زناشویی در آستانه فروپاشی، بافتی که در پژوهش‌های مرسوم توصیه که عمدتاً متمرکز بر محیط‌های درمانی، آموزشی، مشاوره‌ای یا مجازی متمرکزند، به کلی نادیده گرفته شده است، شکافی آشکار در ادبیات موجود را پر می‌کند. بعلاوه، این پژوهش با ارائه و صورتبندی مدل واپاشی ارتباط توصیه‌ای و معرفی مفهوم سرمایه عاطفی رابطه، مثبت و منفی، به عنوان متغیر زمینه‌ای تعیین‌کننده در دسترس بودن یا نبودن راهبردهای توصیه، مدل لوچر (۲۰۰۶) را به گونه‌ای توسعه می‌دهد که قدرت تبیینی بیشتری در بافت‌های بحرانی و تعارض‌آمیز دارد. این توسعه نظری پاسخی مستقیم به نقد وارد بر مدل‌های پیشین است که به ندرت به این پرسش پاسخ داده‌اند که چرا در برخی بافت‌ها تنها زیرمجموعه‌ای از راهبردها ظاهر می‌شوند. از جنبه کاربردی، نتایج این پژوهش برای مشاوران خانواده، زوج‌درمانگران و متخصصان مددکاری اجتماعی این پیام روشن و عملی را دارد که در بحران‌های عمیق زناشویی، به ویژه آن‌ه که به مرحله سرمایه عاطفی منفی رسیده‌اند، توصیه‌کردن، (چه از جانب یکی از زوجین به دیگری و چه از جانب درمانگر به مراجعه‌کنندگان) نه تنها بی‌اثر، که بالقوه مخرب و تشدیدکننده تعارض است. پیش از هرگونه توصیه‌ای، باید تلاش اصلی معطوف به بازسازی حداقلی از سرمایه عاطفی مثبت، از طریق ایجاد تجارب مشترک موفق، بازتعریف روایت‌های سرزنش‌آمیز و کاهش سوءظن متقابل، باشد؛ در غیر این صورت، توصیه در چارچوب سرمایه عاطفی منفی تفسیر خواهد شد و به جای حل مسئله، به سلاخی در خدمت نزاع تبدیل می‌گردد.

منابع فارسی

- رادی، اکبر (۱۳۸۵). *روزنه آبی*. تهران: قطره
- رادی، اکبر (۱۳۸۷). *هاملت با سالاد فصل*. تهران: قطره.
- رادی، اکبر (۱۳۹۶). *منجی در صبح نمناک (چاپ سوم)*، تهران: قطره.
- کمری، الهه. (در دست انتشار). *تحلیل کنش‌های قدرت در زورگویی سایبری فارسی در «اینستاگرام» و «یکس»*. پژوهش‌های زبان‌شناسی: نظریه و کاربرد. Doi:

[10.22034/JLS.2025.143994.1266](https://doi.org/10.22034/JLS.2025.143994.1266)

پژوهش‌های زبان‌شناسی: نظریه و کاربرد، دوره ...، شماره ...، بهار ۱۴۰۵
 محمودی بختیاری، بهروز و مظلومی شمالی، یوسف. (در دست انتشار). کنایه به مثابه خشونت
 کلامی در نمایشنامه‌های پاتوغ و گلدونه‌خانوم از اسماعیل خلیج. پژوهش‌های زبان‌شناسی: نظریه و
 کاربرد. Doi: [10.22034/JLS.2025.143117.1221](https://doi.org/10.22034/JLS.2025.143117.1221)

References

- Alqarni, M. (2024). Direct words, deep bonds: The tradition of father-son advice in ancient Arabia. *Journal of Pragmatics*, Vol. 230, 15-24. Doi: [10.1016/j.pragma.2024.06.013](https://doi.org/10.1016/j.pragma.2024.06.013)
- Austin, J. L. (1962). *How to do Things with Words*. Oxford: Oxford University Press.
- Berger, L. (2020). Advice-Giving in Roman Comedy: Speech-Act Formulation and Im/politeness. In Gunther Martin, Federica Iurescia, Severin Hof, and Giada Sorrentino (Eds.) *Pragmatic Approaches to Drama: Studies in Communication on the Ancient Stage* (264-290). Leiden: Brill. Doi: [10.1163/9789004440265_013](https://doi.org/10.1163/9789004440265_013)
- Boatman, D. (1987). A Study of Unsolicited Advice. *Working Papers in Educational Linguistics (WPEL)*, Vol., 3, No. 1. Article 2.
- Bresnahan, M. (1992). "The effects of advisor style on overcoming client resistance in the advising interview." *Discourse Processes*, 15, 229–247. Doi: [10.1080/01638539209544810](https://doi.org/10.1080/01638539209544810)
- Brown, P. and Levinson, S. C. (1987). *Politeness: Some Universals in Language Usage*. UK: Cambridge University Press.
- Burton, P.J., (2004), 'Amicitia in Plautus: a Study of Roman Friendship Processes', *American Journal of Philology*, 125, 209–243. Doi: [10.1353/ajp.2004.0016](https://doi.org/10.1353/ajp.2004.0016)
- Currie, D. (2001). "Dear Abby: Advice pages as a site for the operation of power." *Feminist Theory*, 2, 259–281. Doi: [10.1177/1464700012222952](https://doi.org/10.1177/1464700012222952)

- DeCapua, A., & Dunham, J. F. (1993). "Strategies in the discourse of advice." *Journal of Pragmatics*, 20, 519–531. Doi: 10.1016/0378-2166(93)90014-G.
- DeCapua, A., & Huber, L. (1995). "“If I Were You . . . “: Advice in American English." *Multilingua*, 14, 117–132. Doi: [10.1515/mult.1995.14.2.117](https://doi.org/10.1515/mult.1995.14.2.117)
- Deelstra, J. T., Peeters, M. C. W., Schaufeli, W. B., Stroebe, W., Zijlstra, F. R. H., & van Doornen, L. P. (2003). Receiving instrumental support at work: When help is not welcome. *Journal of Applied Psychology*, 88(2), 324–331. Doi: [10.1037/0021-9010.88.2.324](https://doi.org/10.1037/0021-9010.88.2.324)
- Erickson, F., and Shultz, J. (1982). *The Counselor as Gatekeeper: Social Interaction in Interviews*. New York: Academic Press.
- Fitzsimons, G. J. and Lehman, D. R. (2004). Reactance to Recommendations: When Unsolicited Advice Yields Contrary Responses. *Marketing Science*, vol. 23, No. 1. PP: 82-94. Doi: [10.1287/mksc.1030.0033](https://doi.org/10.1287/mksc.1030.0033)
- Gaik, F. (1992). "Radio talk-show therapy and the pragmatics of possible worlds." In Alessandro Duranti & Charles Goodwin (Eds.), *Rethinking Context. Language as an Interactive Phenomenon* (pp. 271–290). Cambridge: Cambridge University Press.
- Goldsmith, D. and Fitch, C. (1997). The normative context of advice as social support. *Human Communication Research* 23: 454–476.
- Goldsmith, D. J., & MacGeorge, E. L. (2000). "The impact of politeness and relationship on perceived quality of advice about a problem." *Human Communication Research*, 26, 234– 263. Doi: [10.1111/j.1468-2958.2000.tb00757.x](https://doi.org/10.1111/j.1468-2958.2000.tb00757.x)
- Gough, V., and Talbot, M. (1996). "“Guilt over games boys play”: Coherence as a focus for examining the constitution of heterosexual subjectivity on a problem page." In Carmen Rosa Caldas-Coulthard & Malcolm Coulthard (Eds.), *Texts and Practices. Readings in Critical Discourse Analysis* (pp. 214–230). London: Routledge.

- He, A. W. (1994). "Withholding academic advice: Institutional context and academic practice." *Discourse Processes*, 18, 297–316. Doi: 10.1080/01638539409544897
- Hendley, W. C. (1977). "Dear Abby, Miss Lonely hearts, and the Eighteenth Century: The origins of the newspaper advice column." *Journal of Popular Culture*, 11, 345–352.
- Heritage, J., & Sefi, S. (1992). "Dilemmas of advice: Aspects of the delivery and reception of advice in interactions between health visitors and first-time mothers." In Paul Drew & John Heritage (Eds.), *Talk at Work. Interaction in Institutional Settings* (pp. 359–417). Cambridge: Cambridge University Press.
- Hosni, H., R. (2020). Advice giving in Egyptian Arabic and American English: A cross linguistic, cross-cultural study. *Journal of Pragmatics*, vol., 155, PP: 193-212. Doi: 10.1016/j.pragma.2019.11.001
- Hudson, T. (1990). "The discourse of advice giving in English – 'I wouldn't feed until spring no matter what you do'." *Language and Communication*, 10, 285–297. Doi: 10.1016/0271-5309(90)90014-3
- Hutchby, I. (1995). "Aspects of recipient design in expert advice-giving on call-in radio." *Discourse Processes*, 19, 219–238. Doi: 10.1080/01638539509544915.
- Jefferson, G., & Lee, J. R. E. (1992). "The Rejection of advice: Managing the problematic convergence of a 'troubles-telling' and a 'service encounter'." In Paul Drew & John Heritage (Eds.), *Talk at Work. Interaction in Institutional Settings* (pp. 521–548). Cambridge: Cambridge University Press.
- Kamari, E. (in press). Analysis of power acts in Persian cyberbullying on "Instagram" and "X". *Journal of Sociolinguistics*. Doi: [10.22034/JLS.2025.143994.1266](https://doi.org/10.22034/JLS.2025.143994.1266) [In Persian]
- Kang, B.N.Y., Ringo, H.M.H. and Jaidka, K. (2025). User features and gendered patterns in repeat online advice-seeking behavior. *Journal*

- of Quantitative Description: Digital Media* 5, 1 56. Doi: 10.51685/jqd.2025.008
- Kim, S., Chen, R. P., & Zhang, K. (2016). Anthropomorphized helpers undermine autonomy and enjoyment in computer games. *Journal of Consumer Research*, 43(2), 282–302.
- Kouper, I. (2010). The Pragmatics of Peer Advice in a Live Journal Community. *Language@Internet*, 7 (article 1) (urn:nbn:de:0009-7-24642).
- Kreuz, R., J. and Graesser, A. C. (1993). “The assumptions between questions in letters to advice columnists.” *Text*, 13, 65–89.
- Leppänen, V. (1998). “The straightforwardness of advice: Advice-Giving in interactions between Swedish district nurses and patients.” *Research on Language and Social Interaction*, 31, 209–239. Doi: [10.1207/s15327973rlsi3102_3](https://doi.org/10.1207/s15327973rlsi3102_3)
- Lin, S. C., & Miller, D. T. (2021). A dynamic perspective on moral choice: Revisiting moral hypocrisy. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 164, 203–217. Doi: 10.1016/j.obhdp.2021.02.005.
- Locher, M. A., & Hoffmann, S. (2006). “The emergence of the identity of a fictional expert advice-giver in an American Internet advice column.” *Text and Talk*, 26, 67–104.
- Locher, M., A (2006). *Advice Online: Advice-giving in an American Internet health column*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Lounis, K., Alghazo, S., Al-Sabbagh, R. and Rabab’ah, G. (2025). The Role of Gender and Social Power in the Use of Advice-giving Strategies in Algerian Arabic. *International Journal of Arabic-English Studies (IJAES)*, Vol. 25, No.1, 1-20. DOI: 10.33806/ijaes.v25i1.572.

- Mahmoudi Bakhtiari, B., & Mazloumi Shomali, Y. (in press). Irony as verbal violence in Ismail Khalaj's plays Patugh and Golduneh Khanom. *Journal of Sociolinguistics*. Doi: [10.22034/JLS.2025.143117.1221](https://doi.org/10.22034/JLS.2025.143117.1221) [In Persian]
- Mininni, G. (1991). "Diatextual analysis of the advice column." *Rassegna Italiana di Linguistica Applicata*, 23, 73–81.
- Morrow, P.R. (2006). Telling about problems and giving advice in an Internet discussion forum: some discourse features. *Discourse Studies*. 8 (4), 531-548. Doi: 10.1177/1461445606061876
- Mutongi, K. (2000). "Dear Dolly's' advice: Representations of youth, courtship, and sexualities in Africa, 1960–1980." *International Journal of African Historical Studies*, 33, 1–24.
- Palmeira, M., Spassova, G., & Keh, H. T. (2015). Other-serving bias in advice-taking: When advisors receive more credit than blame. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 130, 13–25. Doi: 10.1016/j.obhdp.2015.06.001
- Pilnick, A. (1999). "Patient counseling' by pharmacists: Advice, information, or instruction?" *Sociological Quarterly*, 40, 613–622. Doi: [10.1111/j.1533-8525.1999.tb00570.x](https://doi.org/10.1111/j.1533-8525.1999.tb00570.x)
- Pilnick, A. (2001). "The interactional organization of pharmacist consultations in a hospital setting: A putative structure." *Journal of Pragmatics*, 33, 1927–1945.
- Pudlinski, C. (2002). Accepting and Rejecting Advice as Competent Peers: Caller Dilemmas on a Warm Line. *Discourse Studies*, 4 (4), 481-500. Doi: 10.1177/14614456020040040501.
- Radi, A. (2006). *The Blue Orifice*. Tehran: Qatreh. [In Persian]
- Radi, A. (2008). *Hamlet with Season Salad*. Tehran: Qatreh. [In Persian]
- Radi, A. (2017). *Savior in the Damp Morning* (3rd ed.). Tehran: Qatreh. [In Persian]

- Riccioni, I., Bongelli, R. and Zuczkowski, A. (2014). Mitigation and epistemic positions in troubles talk: The giving advice activity in close interpersonal relationships. Some examples from Italian. *Language & Communication*, 39, 51–72. Doi: 10.1016/j.langcom.2014.08.001.
- Sarangi, S., & Clarke, A. (2002). “Zones of expertise and the management of uncertainty in genetics risk communication.” *Research on Language and Social Interaction*, 35, 139–171. Doi: 10.1207/S15327973RLSI3502_2
- Searle, J. R. (1969). *Speech Acts. An Essay in the Philosophy of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Shaw, C., Hepburn, A., 2013. Managing the moral implications of advice in informal interaction. *Res. Lang. Soc. Interact.* 16, 344e362. Doi: [10.1080/08351813.2013.839095](https://doi.org/10.1080/08351813.2013.839095).
- Silverman, D. (1990). “The social organization of HIV counselling.” In Peter Aggleton, Peter Davies, & Graham Hart (Eds.), *AIDS: Individual, Cultural and Policy Dimensions* (pp. 191–214). London: Falmer Press.
- Silverman, D., & Peräkylä, A. (1990). “AIDS counselling: The interactional organization of talk about ‘delicate’ issues.” *Sociology of Health and Illness*, 12, 293–318.
- Talbot, M. (1992). “The construction of gender in a teenage magazine.” In Norman Fairclough (Ed.), *Critical Language Awareness* (pp. 174–199). London: Longman.
- Talbot, M. (1995). “A synthetic sisterhood. False friends in a teenage magazine.” In Kira Hall & Mary Bucholtz (Eds.), *Gender Articulated* (pp. 144–165). New York: Routledge.
- Tannen, D. (1990). *You Just Don't Understand. Women and Men in Conversation*. New York: William Morrow and Company.

- Thibault, P. (1988). "Knowing what you're told by the agony aunts: Language function, gender difference and the structure of knowledge and belief in personal columns." In David Birch & Michael O'Toole (Eds.), *Functions of Style* (pp. 205–233). London: Pinter.
- Thibault, P. (2002). "Interpersonal meaning and the discursive construction of action, attitudes and values: The Global Modal Program of one text." In P. H. Fries, M. Cummings, & D. Lockwood (Eds.), *Relations and Functions within and around Language* (pp. 56–116). London: Continuum.
- Tyler, Leona (1961). *The Work of a Counselor*. New York: Appleton Century Crofts.
- Wardhaugh, R. (1985). *How Conversation Works*. Basil Blackwell, Cambridge, MA.
- Wilson, S.R., Kunkel, A.W. (2000). Identity implications of influence goals: similarities in perceived face threats and face work across sex and close relationships. *J. Lang. Soc. Psychol.* 19, 195-221. Doi: [10.1177/0261927X00019002002](https://doi.org/10.1177/0261927X00019002002)
- Yule, G. (1996). *Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
- Zhang, Y. (O.) and Hyland, K. (2021). Advice-giving, Power and Roles in Theses Supervisions. *Journal of Pragmatics*, 172, 35-45. Doi: 10.1016/j.pragma.2020.11.002.